

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

БЕЗ НЕЎРЫТАЎ, НЕЎРАЛГІ І РАДЫКУЛІТАЎ

Тэмай нашай чарговай «прамой лініі» стануць пытанні лячэння і прафілактыкі хвароб неўралагічнага профілю: радыкулітаў, неўрытаў, неўралгіі, сасудзістых захворванняў галаўнога мозга і г.д. Чытачам будзе адказаць загадчык неўралагічнага аддзялення мінскай 10-й гарадской клінічнай бальніцы, кандыдат медыцынскіх навук **Аляксандр Віктаравіч ІВАНОВ**.

«Прамая лінія» адбудзецца **17 лютага, у чацвер з 17.00 да 18.00** па нумарах: **8 (017) 292 38 92 і 292 38 21**. Папярэднія пытанні можна задаваць па нумарах: **8 (017) 287 18 29 і 287 18 36**.

НАЧНЫЯ МАРАЗЫ ДА 24 ГРАДУСАЎ ЧАКАЮЦА Ў ГЭТЫЯ ВЫХАДНЫЯ

Паводле слоў начальніка аддзела метэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідрометэацэнтра Людмілы ПАРАШЧУК, над усходняй Атлантыкай зарадзіўся малады цыклон. Менавіта з ім будзе звязана штормавое надвор'е ў дзяржавах Усходняй Еўропы, у тым ліку і ў нашай краіне. Так, у аўторак на большай частцы тэрыторыі чакаюцца ападкаў і выглядзе мокрага снегу і дажджу. На асобных участках дарог захаваецца галалёдзіца. Вечер паўднёва-заходні, заходні ўмераны, а раніцай і днём моцны парывісты, месцамі вельмі моцны парывісты. У многіх раёнах рэспублікі раніцай і днём 8 лютага чакаецца ўзмацненне ветру да 15—22 метраў у секунду, месцамі скорасць ветру дасягне 25—27 метраў у секунду. Тэмпература паветра ноччу будзе вагацца ад мінус 4 да плюс 2 градусаў. Днём прагназуецца 1—7 градусаў цяпла. У сераду Беларусь будзе знаходзіцца пад уплывам цыкланічнага вихру. На большай частцы тэрыторыі краіны пройдзе снег, магчымы завірухі. На дарогах захаваецца галалёдзіца. На значнай частцы прагназуецца моцны парывісты вецер. Тэмпература паветра будзе вагацца ад мінус 4 да плюс 2 градусаў.

У другой палове тыдня будзе халадаць. У чацвер месцамі пройдзе кароткачасовы снег. Тэмпература паветра на працягу сутак складзе 3—9 градусаў ніжэй за нуль, ноччу пры праясненнях будзе да 12 градусаў марозу. У пятніцу, 11 лютага, ноччу на паўднёва-заходняй палове, а днём на большай частцы тэрыторыі пройдзе снег, месцамі па поўдні — моцны снег. Днём прагназуецца завіруха, парывісты вецер. Тэмпература паветра на працягу сутак будзе вагацца ад нуля градусаў па поўдні да 11 градусаў марозу па поўначы краіны. Ноччу ў паўночна-усходніх раёнах пры праясненнях чакаецца да мінус 13—18 градусаў.

Асабліва халодна будзе ў бліжэйшыя выхадныя: тэмпература паветра ў ноч на суботу складзе мінус 6—13, пры праясненнях панізіцца да мінус 15—20. Маразы ў ноч на нядзелю, 13 лютага, узмацняцца да 10—17 градусаў, пры праясненнях будзе да 20—24 градусаў. Днём прагназуецца ад мінус 5 на паўднёвым захадзе Брэсцкай вобласці да мінус 14 градусаў на паўночным усходзе Віцебскай і Магілёўскай абласцей.

ВАЛЮТНЫ «АПЕТЫТ» СПАТОЛЕНЫ...

У студзені попыт насельніцтва на наўняную СКВ у параўнанні з леташнім снежным скараціўся больш як у 11 разоў

За першы месяц гэтага года чысты попыт беларусаў на замежную валюту склаў усяго каля 57 мільянаў долараў ЗША (у снежні 2010-га — 649 мільянаў долараў). Тым не менш, як ужо адначалася раней, мінулагодні ажыятажны попыт насельніцтва на цвёрдаквантэроўную стаў адной з прычын змяншэння памеру золатавалютных рэзерваў краіны.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» намеснік начальніка Упраўлення інфармацыі Нацыянальнага банка Міхал Журавіч, на пачатку лютага, паводле папярэдніх звестак, аб'ём міжнародных рэзервовых актываў Беларусі ў нацыянальным вызначэнні склаў 5579,5 мільянаў долараў (за студзень скараціўся на 575,8 мільянаў долараў, ці на 9,4 працэнта). Міжнародныя рэзервовыя актывы ў вызначэнні спецыяльнага стандарту распаўсюджвання звестак МВФ за аналагічны перыяд зменшыліся на 687,7 мільянаў долараў (ці на 13,7 працэнта) і на 1 лютага склалі 4 мільярд 343 мільянаў долараў.

Як адзначылі ў галоўным банку краіны, зніжэнне золатавалютных рэзерваў для студзеня з'яўляецца характэрнай з'явай і назіраецца на працягу ўсяго перыяду разліку гэтых паказчыкаў. У якасці асноўных прычын у Нацбанку выдзяляюць сезонныя фактары — выкананне разлікаў у замежнай валюце па леташніх абавязальствах, а таксама традыцыйнае падзенне аб'ёму валютнай вырочкі, якая паступае ў рэспубліку, на фоне высокіх патрэб у валюце для разлікаў за энерганосібны. Акрамя таго, сёлета ў студзені на аб'ём золатавалютных рэзерваў дадатковыя негатывы ўплыў аказалі падзенне цэн на каштоўныя металы на сусветных рынках і ўзнаўленне банкамі валютных пазіцыяў, якія скараціліся ў мінулагодніх лістапад-снежны з-за высокага попыту людзей на СКВ. Разам з тым, зазначаюць спецыялісты Нацбанка, сённяшнія рэзервы з'яўляюцца дастатковымі для вырашэння прырыўтанай задачы грашова-кредытнай палітыкі па падтрыманні стабільнага курсу беларускага рубля ў межах устаноўленага калідору значэнняў.

Ігар ГРЫШЫН.

«ДЗЯРЖПАДТРЫМКА СЕЛЬСКОЙ ГАСПАДАРКІ ЗНІЖІЦА ДА 10%»

Чаму растуць цэны на прадукты харчавання? Чаму ў работнікаў сельскай гаспадаркі нізкі узровень зарплат? Як пагадненні, заключаныя ў межах М'ятнага саюза, адаб'юцца на беларускіх сельгасвытворцаў? На гэтыя і іншыя пытанні журналістаў адказала першы намеснік міністра сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі **Надзея КАТКАВЕЦ**.

Пра цэны

Цэны на прадукцыю аграпрамысловага комплексу, паводле слоў Надзеі Каткавец, залежаць ад многіх фактараў і цесна звязаны з ростам матэрыяльных выдаткаў на яе вытворчасць.

— Пакуль будзе павільчваюцца кошт на электраэнергію, пакуль існуе вострая неабходнасць павелічэння зарплат, ад павышэння кошту на сельгаспрадукцыю нам нікуды не дзецца. — адзначыла першы намеснік міністра. — Але ў Дзяржтыве № 4 асобным пунктам прапісана, што асабліва ўвагу трэба звярнуць на цэнаўтварэнне сацыяльна значных тавараў. Так што магчыма адно: усё, што ад нас патрабуецца, будзе выконвацца. А тое, што сёння на рынку кілаграм бульбы каштуе долар — гэта, я лічу, некаторы «вывіск». Бо сельгасарганізацыі рэалізавалі бульбу (выканалі дзяржаўныя і поўны аб'ём) па 600 рублёў.

Надзея Каткавец падкрэсліла, што цэны на беларускую сельгаспрадукцыю па многіх пазіцыях значна ніжэйшыя за сусветныя. А зарплата такая нізкая ў сельскай гаспадарцы, бо «няма крыніцы запаліцца».

— Няўжо вы думаеце, — звярнулася да журналістаў Надзея Мікалаеўна, — што калі б у кіраўніка гаспадаркі сёння на разліковы рахунок было 2 млрд рублёў, ён не падняў бы сваімі калектыву заробак?

На прэс-канферэнцыі былі абмеркаваныя пытанне адносна зніжэння з прыляўкаў айчынных грэчкі і наўнянасці імпартнай, кошт якой значна больш высокі. Надзея Каткавец пабаяццала разабрацца з гэтай праблемай.

СТАР. 2

«ПАНДЭМІЧНЫ ГРЫП СТАЦІЎ РАНЕЙШУ АГРЭСІЎНАСЦЬ»

...праз 10-14 дзён інтэнсіўнасць эпідпрацэсу пачне зніжацца...

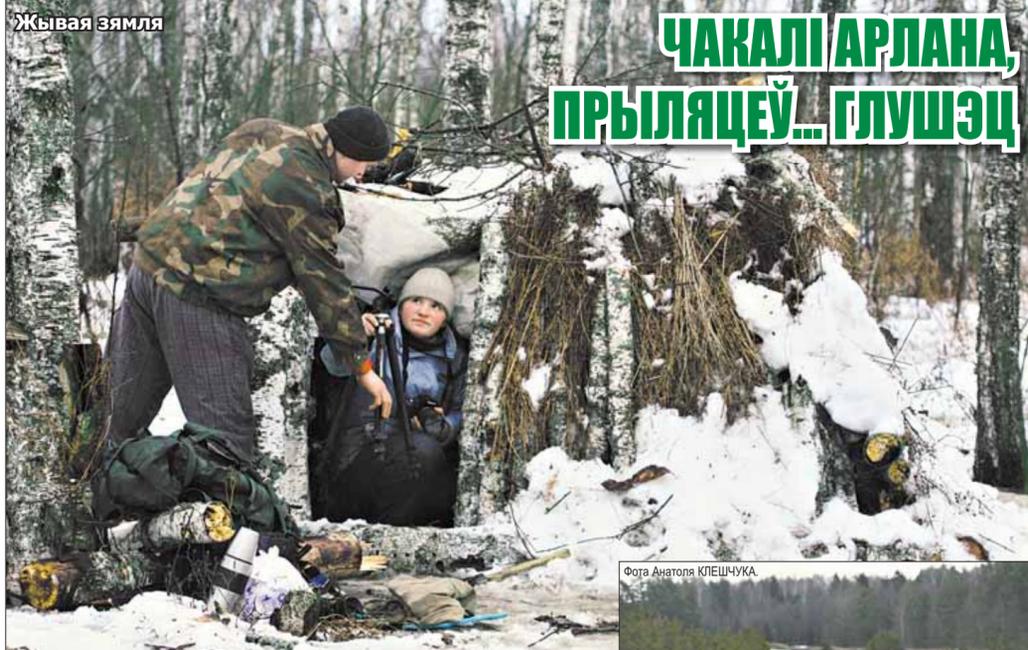
Галоўны дзяржаўны санітарны ўрач краіны папрасіў работнікаў СМІ не пужаць дарэмна насельніцтва, дзяля гэтага, па яго словах, «няма ніякіх падстаў». Прычынай смерці чалавека можа стаць абсолютна любы вірус грыпу. І любая вірусная інфекцыя, асабліва грып, можа справакаваць развіццё ў хворага пнеўманіі. Дарчы, у гэтым годзе было прынята рашэнне шпіталізаваць у стацыянары ўсіх хворых з сімптомамі пнеўманіі, нават калі гэты дыягназ у хатніх умовах пацвердзіць праблематычна. «Гэта значыць, што ў выпадку, калі не выключана пнеўманія, незалежна ад цяжкасці яе працякання, хво-

раму прапанаваць шпіталізацыя», — патлумачыў Алег Арнаўтаў. У выпадку неабходнасці пад прыём такіх хворых будуць перапрафілявацца саматычныя аддзяленні стацыянараў.

Кіраўнік рэспубліканскай санэпідслужбы паведаміў журналістам, што па стане на канец тыдня захваральнасць насельніцтва на вострыя рэспіраторныя інфекцыі пераважна эпідпаўраў у 7 кантрольных гарадах: Мінску, Мазыры, Баранавічах, Оршы, Бабруйск, Віцебску і Магілёве. За тыдзень у гэтых гарадах захварэлі на прастуду 121 тыс. чалавек. Дыягназ «грып» быў пастаўлены 18 працэнтам ад агульнай колькасці захварэлых.

СТАР. 2

Курс зямельнага валютнага ўстаноўленага НВ РБ з 08.02.2011 г. (бялі бн разлікаў)	
1 долар ЗША.....	0 311,00
1 еўра.....	4 098,57
1 латывійскі лат.....	5 845,47
1 літоўскі літ.....	1 186,76
1 чэшская крона.....	170,41
1 польскі злоты.....	1 059,47
1 расійскі рубель.....	102,52
1 украінская грывня.....	378,62
USD.....	29,3689
10 UAH.....	36,8724
1000 BYR.....	9,7506
EUR.....	39,9593

Жывая зямля

ЧАКАЛІ АРЛАНА, ПРЫЛЯЦЕЎ... ГЛУШЭЦ

Ці ЛЁГКА здымаць арлана-белахвоста? На гэтае пытанне вырашылі адказаць адразу некалькі беларускіх фатографу-анімалістаў, якія сталі ўдзельнікамі фоталензэру «Акцыя для арланаў і людзей», арганізаванага грамадскай арганізацыяй «Ахова птушак Бацькаўшчыны». У лесе паблізу Выганшчанскага возера, на тэрыторыі аднаіменнага заказніка былі падрыхтаваны некалькі схаванак у выглядзе зямлянік, старога хлява і васьм гэтай хаткі-шалаша (на фотаздымку). З іх і належала весці фоталапальванне на белыхвостаў, якія паводле задумкі арганізатараў, павінны былі «клянуцца» на прывабы і выглядзе забітых ваўкоў.

Фота Анатона КЛЕШЧУКА.

СТАР. 3

ДЗЯРЖКАНТРОЛЬ:

КАРП І ТАЎСТАЛОБІК НЕ ЗАМЕНЯЦЬ ПАНГАСІУСА І ТЭЛАПІЎ

«Звязда» ўжо неаднаразова пісала пра забарону ў 2011 годзе на імпорт у краіну праснаводнай рыбы і філе з яе. У снежні мінулага года Міжведамасная камісія на чале з Міністэрствам гандлю прыняла рашэнне не вызначаць пераможку конкурсу на права імпарта філе і іншага мяса праснаводнай рыбы ў сувязі з тым, што існуючыя рэсурсы айчынай праснаводнай рыбы для яе вытворчасці. Гэтае рашэнне выклікала актыўнае абмеркаванне ў СМІ. Да аналізу рыбнага рынку краіны звярнуўся і Камітэт дзяржаўнага кантролю.

СПАЖЫВЕЦ «ГАЛУСА» РУБЛЁМ

— Мы разумеем, што абарона айчынных вытворцаў неабходна, — падзяліўся сваім меркаваннем з журналістамі начальнік галоўнага ўпраўлення кантролю спажывецкага рынку і сферы паслуг **Уладзімір КАЛЕНІК**. — Але гэтая абарона павінна суправаджацца рэальным імпартазаміянчэннем. Мы прааналізавалі, наколькі захоўваецца такая умова. У 2010 годзе ў Беларусь было выраблена толькі 141,5 тоны рыбнага філе марожанага, прычым не толькі з айчынай сыравіны. Разам з тым імпорт філе праснаводнай рыбы склаў 5,3 тысячы тон. Гэта значыць, што ў аб'ёме усёй вытворчай таварнай рыбнай прадукцыі айчынная доля, калі не лічыць кансерваў, складае толькі 2 працэнты!

Пры гэтым імпорт на 99,9 працэнта складаўся з двух відаў рыб: пангасіуса і тэлапію. Не трэба быць вярлікім аналітыкам, каб зрабіць вынік, што айчыныя карп і таўсталобік не заменіць тыя два віды рыбы, якія ўзволіліся раней у нашу краіну.

Аналітыкі спажывецкага рынку ў галоўным кантрольным ведамстве Беларусі таксама згодні, што аб'ядноўваць імпартную і айчынную праснаводную рыбу можа толькі асцяродкае пражыванне — прэснае вада. Што тычыцца папулярных і смаковых характарыстык, то яны розныя. Але самае галоўнае — непараўнальныя цэны. У мінскіх крамах філе карпа на пачатку люта-

га прадавалася па 20 650 рублёў за кілаграм, таўсталобіка — 18 450 рублёў, філе пангасіуса — 11 370 рублёў.

— Праўда, філе тэлапіі прадавалася за 22 580 рублёў за кілаграм, — заўважае **Уладзімір Каленік**. — Аднак за паўтара месяца магазін прадаў толькі адзін кілаграм філе таўсталобіка, а філе тэлапіі — 478 кілаграмаў за 2 тыдні! Гэта кажа пра тое, якія б мы адміністрацыйныя аб'ёмы іншыя меры ні прымалі, выбар застаецца за спажывецтвам. Таму Камітэт дзяржаўнага кантролю лічыць, што падобныя добрыя намеры могуць вынікаць у спажывцоў толькі незадаволенасць

Не трэба быць вярлікім аналітыкам, каб зрабіць выснову, што айчыныя карп і таўсталобік не заменіць тыя два віды рыбы, якія ўзволіліся раней у нашу краіну.

Умяшаннем дзяржавы ў працэс, які яны самі рэгулююць і вызначаюць для сябе.

Дзяржкантроль лічыць, што рашэнне Міжведамаснай камісіі нанясе ўдар і па тавараваарце, і па спажывецкім рынку краіны. У сувязі з тым, што рашэнне Міжведамаснай камісіі прадуаджывае па выніках першага квартала магчымасць аднаўлення імпарту марожанага філе праснаводных рыб, кантралёры прапанавалі яшчэ раз усебакова прааналізаваць сітуацыю і вынесці адпаведнае рашэнне.

ЯК ТАДЫ ПРАДАЦЬ ТАЎСТАЛОБІК

Для таго, каб айчынная рыба набыла падобную в'етнамскай папулярнасць, трэба не забараняць апошнюю, да якой прывык і якую з большым задавальненнем выбірае пакупнік, а умець падаць і сапраўды вельмі захвэцце прадаць першую. Аналіз дзяржкантролю сведчыць, што далёка не усё тут зроблена як вытворцамі рыбы, так і гандлёвымі арганізацыямі. Большую частку сажалкавай айчынай рыбы па-ранейшаму прадаюць вытворцы самастойна.

Крам, нават тыя, якія маюць магчымасць прадаваць жывую рыбу, не заўсёды ахвотна за гэта бярэцца. Пагадненне, якое заключылі Міністэрства гандлю і Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання на пастаўку на ўнутрыны рынак сажалкавай рыбы, у другой палове 2010 года не выконвалася. Па разліках Дзяржаўнага мелярыя і воднай гаспадаркі Мінсельгасхарч, больш за 80 працэнтаў прадпрыемстваў рознічнага гандлю, якія мелі магчымасць гандляваць жывой, ахаладжанай, марожанай, а таксама перапрацаванай рыбай, не рабілі гэтага.

У райцэнтрах абсталяванне часта ўвогуле не дазваляе гандляваць жывой рыбай. Такім чынам, айчынная сажалкавая рыба даходзіць далёка не да ўсіх пакупнікоў.

З іншага боку, асартымент беларускай рыбы невялікі: 95 працэнтаў складае жывы карп. А попыт на шупкапа, карася, судакі і сазана застаецца незадаволеным. Такую рыбу можна набыць толькі з машын рыбгасаў. Магчыма, праблема рэалізацыі таксама ў неабгатым асартыменце перапрацаванай рыбы і паўфабрыкатаў з яе. Рыбныя гаспадаркі перапрацоўваюць толькі 5 працэнтаў ад агульнага аб'ёму таварнай харчовай рыбнай прадукцыі. Гандлёвыя арганізацыі неаднаразова прапаноўвалі рыбгасам пашырць асартымент іх прадукцыі, але гэтыя прапановы не заўсёды былі пачуты.

Аднак самае, напэўна, вызначальнае ў гэтай сітуацыі — цана. Часам марская разабраная рыба каштуе больш тана, чым жывы карп, які вырасіць за 30 кіламетраў ад крамы. Адходы ж пры разбіранні яго, між іншым, дасягаюць 40 працэнтаў.

Па выніках вывучэння сітуацыі на рыбным рынку Камітэт дзяржаўнага кантролю накіраваў аналітычных матэрыялы ў Савет Міністраў, рэкамендаваў ураду максімальна ліквідаваць недахопы па руху айчынай рыбы да спажывцоў, прыняць дзейныя меры па пашырэнні наменклатуры сажалкавай рыбы і вырабаў з яе.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

РОЗГАЛАС

А П О Ш Н Я І Н Ф А Р М А Ц Ь Я С У Т А К

ЗА «ГЕРОЙСТВА» ПЛАЦЯЦЬ ШТРАФЫ?

Міністэрства працы і сацыяльнай абароны мае намер выступіць з ініцыятывай увядзення адміністрацыйнай адказнасці для работнікаў, якія свядома грабуюць тэхніку бяспекі на вытворчасці. Аб гэтым карэспандэнту «Звязды» паведаміў кіраўнічкі Дэпартаменту дзяржаўнай інспекцыі працы **Анатоль Садаўнічы**.

Як сведчыць статыстыка, у параўнанні з 2009 годам летась у краіне адзначана павелічэнне колькасці выпадкаў вытворчага траўматызму са смяротным выходам, пры гэтым аналіз падобных няшчасных здарэнняў паказвае: іх прычынамі ўсё часцей становяцца аб'яктыўныя адносіны да ўласнай бяспекі з боку саміх работнікаў — гаворка аб парушэннях працоўнай і выканальніцкай дысцыпліны, інструкцый па ахове працы. Змяніць гэты малюнак, лічыць у дэпартаменце, можа увядзенне адміністрацыйнай адказнасці ў адносінах да парушальнікаў.

Пры гэтым Анатоль Садаўнічы заўважыў: практыка выкарыстання мер адміністрацыйнай адказнасці ў адносінах да работнікаў, якія свядома ігнаруюць тэхніку бяспекі, існуе ў многіх краінах свету, і ў тым ліку — у Лтве. Прычым жорстка падыходы да нікому не патрэбнага «геройства» ў суседняй краіне прывялі да змяншэння паказчыкаў вытворчага траўматызму. Аналагічны прыклад можна «адшукаць» і ў Беларусі. У прыватнасці, пасля увядзення ў лютым мінулага года штрафаў за ўжыванне «моцных» напояў на працоўных месцах доля выпадкаў вытворчага траўматызму са смяротным выходам у стане алкагольнага ап'янення ў нашай краіне зменшылася з 36,5 да 24,6 працэнта.

Сяргей ГРЫБ.

У ДТЗ ЗАГІНУЛІ ДЗЕД І ўНУЧКА

Аўтамабіль, у якім яны ехалі, сутыкнуўся з аўтамабілем «Мерседэс», якім кіраваў 27-гадовы грамадзянін Расіі.

Паводле звестак упраўлення інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС, здарэнне адбылося паблізу Барысава: кіроўца «Мерседэса» выехаў на палосу сустрэчнага руху, дзе сутыкнуўся з «БМВ», за рулём якога знаходзіўся беспрацоўны мужчына. У выніку лавабога сутыкнення двух легкавых аўтамабіляў 27-гадовая пасажырка «Мерседэса» атрыманя раненні і была змешчана ў бальніцу, а кіроўца «БМВ» і яго ўнучка 2005 года нараджэння, жыхары Капыля, загінулі.

СПРЭЧКА З КАХАНЫМ СТАЛА РАКАВОЙ?..

У Мінску ў нядзелю позна ўвечары зьяля рахункі з жыццём 19-гадовага дзяўчыны: яі мяркуюцца, на крайні крок яна рашылася з-за спрэчкі са сваім маладым чалавекам.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» старшы памочнік пракурора горада Мінска **Сяргей Балашаў**, яе цела было знойдзена ў пад'ездзе дома па вуліцы Мірашчыцкай паміж чацвёртым і пятым паверхамі. Дзяўчына скончыла жыццё самагубствам побач з кватэрай, у якой жыла разам са сваім сябрам. Усе акалічнасці гэтай справы зараз высвятляюць супрацоўнікі следчага аддзела сталічнай пракуратуры. Акрамя таго, выдзела расследаванне здарэння, ахвярай якога стаў малады чалавек, на сталічнай вуліцы Беларускай у мінулую суботу: ён скончыў уніз з агульнага балкона (на 15 паверсе) інтэрната і загінуў.

Ігар ГРЫШЫН.

«МАЗ» НЕ ўПІСАЎСЯ ў ГАБАРЫТЫ

У Гарадоцкім раёне ў выніку абрушэння даху тамбура малочна-тварнай фермы былі паранены вадзіцель і жанчына-брыгадзір.

Паводле звестак Віцебскага абласнога ўпраўлення па надзвычайных сітуацыях, у выхадні дзень калі дзесяці гадзін раніцай ў вёсцы Полава на грузовай машыне на ферму мясцовага сельскагаспадарчага вытворчага кааператыва прывезлі камбікорм. Заязджаючы, машына «не ўпісалася» ў габарыты спецыяльнага тамбура. У выніку грузавак зачэпалі канструкцыю стольнага перакрыжжя.

Дах абрынуўся. Жанчына ў гэты момант стаяла ў тамбуры. Пацярпелых дасталі з-пад абломкаў калегі. Параненыя былі шпіталізаваны ў Гарадоцкую цэнтральную раённую бальніцу.

Ніводная з 120 кароў, якія знаходзіліся на ферме, не пацярпела. Пашанчавала жывёлам у тым, што пад імі дах фермы толькі «зехаў», але цалкам не абрынуўся.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Навіны Беларусі і замежжя ў рэжыме on-line на сайце «Звязды» — www.zviazda.by

БЕЛАРУСБАНК

Открытое акционерное общество
«Сбергательный банк «Беларусбанк»

расположенное по адресу: 220050, г. Минск, ул. Мясникова, 32,

СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 14 ФЕВРАЛЯ 2011 ГОДА ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ В ЗАОЧНОЙ ФОРМЕ СО СЛЕДУЮЩЕЙ ПОВЕСТКОЙ ДНЯ:

- Об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи.
- О внесении изменения в решение Общего собрания акционеров по вопросу об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи.

Информацию ОАО «АСБ Беларусбанк» могут ознакомиться с информацией по вопросам повестки дня и заполнить бюллетень для заочного голосования (до 11 февраля), а также с решениями, принятыми внеочередным Общим собранием акционеров банка (после 14 февраля) по адресу: г. Минск, ул. Мясникова, 32, комн. 704(в), а также в филиалах – областных (Минском) управлениях, филиалах банка.

Дата окончания приема бюллетеня – 11 февраля 2011 года.

Телефоны для справок: (8 017) 218 84 65, 218 84 73.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 28.08.2008 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

АУКЦИОНЫ ПО ПРОДАЖЕ КОММЕРЧЕСКОЙ НЕДВИЖИМОСТИ

WWW.RLT.BY

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению Молодечненского райпо (продавец) проводит открытый аукцион по продаже одноэтажного здания магазина смешанной конструкции (инв. № 630/С-59058), об. пл. 347 кв.м, расположенного по адресу: Минская область, Молодечненский р-н, Красненский с/с, д. Красное, ул. Советская, д. 31.

Начальная цена с НДС – 32 500 000 бел. руб.

Площадь земельного участка – 0,2147 га.

Задаток в сумме 3 000 000 бел. руб. перечисляется на р/с № 3012022000010 в Октябрьском отделении ОАО «БПС-Банк», МФО 153001357, УНП 690324015 Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор

«ДЗЯРЖПАДТРЫМКА СЕЛЬСКОЙ ГАСПАДАРКІ ЗНІЗІЦА ДА 10%»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Пра пагадненні, заключаныя ў межах Мытнага саюза

— Мы больш як паўгода працуем ва ўмовах ужо заключаных пагадненняў, — адзначаў Надзея Каткавец. — На наш погляд, гэта вельмі пазітыўны крок наперад. Прынцып, зараз ніводная з краін-удзельніц Мытнага саюза не мае права дзейнічаць у аднабаковым парадку. Пам'ятаец, як у адзін цудоўны дзень без папярэдняга Анішчэнна забараніў экспарт нашай малочнай прадукцыі ў Расію. Я даведалася аб гэтым са СМІ. Такага ў аднабаковым парадку зараз ні Расія, ні Казахстан, ні Беларусь зрабіць не можа. Калі некаму не падабаецца якая-небудзь сітуацыя, то, перш чым штосці рабіць, трэба выкласці свае прэтэнзіі ў пісьмовай форме. Пасля чаго будзе створана рабочая група з экспертаў трох краін, якая і будзе разбірацца з сітуацыяй.

Пра дзяржаўнае падтрымку

Паводле слоў першага намесніка міністра, дзяржпартрымка ў тых памерах, у якіх яна аказвалася раней, у бліжэйшую пэрыяду аказвацца не будзе. У той жа час значна большымі тэмпамі будзе павялічвацца аб'ём сельгасвытворчасці.

— Летас дзяржпартрымка ў структуры вытворчасці сельгаспадарчай прадукцыі складала ў нашай краіне 15,4 працэнта, — паведаміла Надзея Каткавец. — З 2011 года да 2016 года плануецца знізіць яе да 10 працэнтаў. Зніжэнне долі дзяржпартрымкі сельскай гаспадаркі ў Беларусі будзе праводзіцца згодна з пагадненнем аб адных правілах субсідзіравання сельскай гаспадаркі ў межах адзінай эканамічнай прасторы. З пастаўленымі задачамі павінны справіцца. Максімум — мы будзем карэктаваць дзяржпартрымку ў бок павелічэння, улічваючы індэкс інфляцыі.

Пра інвестыцыі

Надзея Каткавец падкрэсліла, што беларускі бок вельмі зацікаўлены ў прыцягненні ініцыятыўных інвестыцый у сельскую гаспадарку. У першую чаргу, у прамысловую перапрацоўку, развіццё сыравінных зон, будаўніцтва птушкафабрык, сваякомплексаў. — Але патэнцыйныя інвестары павінны разумець, што мы іх прыёмем толькі пры ўмове, што яны будуць клапаціцца не толькі пры сваю карысць, але і пра карысць нашай краіны, — адзначыла першы намеснік міністра. — У прыватнасці, прымаць удзел у развіцці сыравінных зон, паглыбленай перапрацоўцы, рэалізацыі нашай прадукцыі на максімальна высокім кошы на рынках трэціх краін. Хацелася б таксама, каб інвестары прасоўвалі сваю прадукцыю, вырабленую на тэрыторыі Беларусі, у краіне Еўрасоюза. Я мяркую, што мы ў бліжэйшы час размесцім на сайце пералік сваіх умоў для патэнцыйных інвестары. Што тычыцца, інвестыцыйнага пагаднення з французска-расійскай кампаніяй «Данон-Юнімільк», то яно будзе перагледжана. — Зараз ідзе фармілізацыя ўсё даручэнняў і заўваг, якія былі дадзены кіраўніком дзяржавы на нядаўняй нарадзе, — удакладніла Надзея Каткавец. — Справа ў тым, што інвестар не выканаў усіх умоў, якія былі ўключаны ў пагадненне.

Адказваючы на пытанне, адносна карупцыйнага складніку дзейнасці «Данон-Юнімільк», першы намеснік міністра падкрэсліла, што ёй «яны хабару не давалі!»

Надзея ДРЫЛА.

«ПАНДЭМІЧНЫ ГРЫП СТРАЦІЎ РАНЕЙШЮ АГРЭСІЎНАСЦЬ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

На працягу апошніх двух тыдняў навучальны працэс спыніўся ў 118 устаноў адукацыі, з іх 6 устаноў ужо аднавілі сваю работу. Трэба патлумачыць, што каранцінныя меры ўводзіцца ў тым выпадку, калі па прычыне хваробы адсутнічаюць 30 і больш працэнтаў членаў калектыву.

— Мы прагназавалі, што рост захваральнасці ВРІ прыпадзе на канец студзеня, і наш прагноз, як мы бачым, цалкам спраўдзіўся, — падкрэсліў Алег Арнауцаў. — Дзякуючы мерам, што былі ажыццэўлены напярэдняй эпідэміясуднай, зараз наараццэпа эпідэмія працягнула інтэнсіўнасці.

— Летам намі праводзіліся даследаванні на вывучэнні імуннага статусу беларусаў, канкрэтна нас цікавіў імунітэт беларусаў да пандэмічнага грыпу. Паводле атрыманых звестак, калі 16 працэнтаў беларусаў мелі высокі ўзровень напружанасці імунітэту да пандэмічнага штаму грыпу. Гэта значыць, што інфіцаванне штамам грыпу А (H1N1) для іх ужо не ўяўляе пагрозы, — дадаў Алег Арнауцаў. — Плюс у гэтым годзе мы ахапілі вакцынацыяй 22 працэнты насельніцтва краіны, а гэта, між іншым, 2,2 мільёна чалавек. Для параўнання, у папярэднім годзе працірыпынымі прышчэпкі мы ахапілі 10,8 працэнта беларусаў (удвая менш). Як эпідэміялаг, я з аптымізмам гляджу на эпідэміялагічную сі-

туацыю: 16 працэнтаў тых, хто ўжо меў імунітэт, плюс 22 працэнты беларусаў, ахопленых прышчэпкамі, — атрымліваецца сур'ёзная лічба. Мяркую, што дзякуючы нашай прафілактычнай рабоце і масавай вакцынацыі насельніцтва нам удалося знізіць інтэнсіўнасць эпідэміі ў гэтым годзе прыкладна ў 2,5 раза — сітуацыя знаходзіцца цалкам пад нашым кантролем. Мяркую, што праз 10—14 дзён інтэнсіўнасць эпідэміі пачне паступава зніжацца. Другой «хвалі» грыпу і ВРІ мы вясной таксама не чакаем...

Алег Арнауцаў паведаміў журналістам, што ў краіне створаны незвычайны запас лекавых сродкаў для лячэння хворых з вострымі рэспіраторнымі інфекцыямі і грыпам, закуплена дадатковае абстаўленне для правядзення лячэння ўсюдненна, якія могуць развіцца на фоне вострых вірусных інфекцый. Для таго, каб абараніць сябе ад захворвання на грып, спецыяліст параў беларусам правільна харчавацца, падкрэсліўшы асабліва важнае прысутнасці ў рацыёне біяваквін прадуктаў і прадуктаў, якія ўтрымліваюць вільямін С. Да такіх прадуктаў, акрамя лімона і іншых цытрусавых замежнага паходжання, адносяцца «мясцовыя» беларуская капуста, буракі і настойка шыпшыцы. Апошняя даступная па кішні абсалютна ўсім беларусам.

Надзея НІКАЛАЕВА.

НАБЫЦЬ БІЛЕТ НА ЦЯГНІК, НЕ ВЫХОДЗІЦЬ З ДОМУ

Беларуская чыгунка ўдасканальвае якасць абслугоўвання пасажыраў: 10 лютага пачне працу анлайн-сістэма продажы праязных дакументаў па банкахіях пластыкавых картках з выкарыстаннем інтэрнэт-банкінга. На першым этапе паслуга будзе даступнай толькі ўладальнікам карткаў ААТ «АСБ Беларусбанк».

Паводле інфармацыі прэс-цэнтра Беларускай чыгуны, у рэжыме рэальнага часу на сайце www.rose2.gov.by пасажыры змогуць знайсці актуальную інфармацыю пра расклад руху цягнікоў, кошт праезду, наяўнасць свабодных месцаў у вагонах, а таксама набыць праязны дакумент на міжнародны ці ўнутрырэспубліканскі маршрут. Аплаціць білет банкахіяй пластыкавай карткай з дапамогай сістэмы «Інтэрнэт-банкінг» пасажыр атрымае ўнікальны 14-значны код заказа, па якім ён зможа аформіць праязны дакумент у чыгуначных касах няменаві перад ад'ездам або ў любы зручны час. Скарыстацца набыццём бі-

лета па інтэрнце будзе магчымым у перыяд ад 45 сутак і не пазней, чым за адну гадзіну да адпраўлення цягніка са станцыі пасадкі пасажыра.

ПАЛЁТЫ У ХЕЛЬСІНКІ

З 1 чэрвеня Нацыянальная кампанія «Белавія» пачынае рэгулярныя палёты па маршруце Мінск — Хельсінкі — Мінск. На новай павятрай лійні будзе эксплуатавацца самалёт CRJ-100/200, які дазваляе перавозіць да 50 пасажыраў у абслугоўваным па бізнес-і эканом-класах. Як паведамілі ў прэс-службе «Белавія», рэйсы паміж Беларуссю і Фінляндыяй будзе выконвацца тройчай на тыдзень: па панядзелках, серадах і нядзеллях. Продаж авіябілетаў на прамы накірунак Мінск — Хельсінкі — Мінск ужо адкрыты як у агенцтвах, так і на сайце Нацыянальнай кампаніі. Мінімальны тарыф у абодва бакі складае 199 еўра (аэрапартыя такса бярэцца дадаткова).

Пасля адкрыцця новага рэйса маршрутная сетка «Белавія» ў летнім сезоне гэтага года будзе налічваць 37 гарадоў у 22 краінах Еўразіі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ДОМРАЧАВА — ТРЭЦЯ

Лідар беларускай жаночай біятлоннай каманды Дар'я Домрачова заняла 3-е месца ў гонцы прадледавання на 7-м этапе Кубка свету, які завяршыўся 6 лютага ў Трэск-Айле (ЗША), паведам-

ляе карэспандэнт БЕЛТА. Дар'я па выніках спрыту стартвала з 11-й пазіцыі з адставаннем ад лідара 49,8 сек., а ад трэцяга месца — 30,4 сек. На дыстанцыі 10 км з чатырма агнявымі рубжамі беларуска паказала вынік 36 хв. 23,3 сек. пры 5 штрафных кругах.

БАНКРУТ ВЫЙГРАЎ ТЭНДАР

Аршанскім міжрэабным аддзелам Упраўлення дэпартаменту фінансавых раследванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю па Віцебскай вобласці заведзена крымінальная справа ў адноснах да дырэктара прыватнага прадпрыемства з Аршанскага раёна.

Як высветлілася, бізнесмен яшчэ восенню 2008 года ўдзельнічаў у тэндры па закупцы фермерскага абстаўлення і пры гэтым утаіў эканамічнае банкруцтва свайго прадпрыемства. Для гэтага прадставіў дакументы аб яго эканамічным стане, якія не адпавядалі рэчаіснасці. На падставе гэтых дакументаў прадпрыемства, якое ўзначальвае прадпрыемальнік, было прызнана пераможцам тэндру на пастаўку сельгаспадарчай тэхнікі на суму каля 125 мільёнаў рублёў. Ужо праішло больш за два гады, але пастаўшчык свае дагаворныя абавязкі так і не выканаў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

«ЗАМІНІРАВАЎ» КЛУБ І РЭСТАРАН

У надзею а палове трэціх ночы невядомы паведаміў пра скаванены адрэз у двух месцах у Мінску — за 100 метраў ад клуба «Рэактар» па вуліцы В. Харужай і побач з рэстаранам «Агат» па вуліцы Каліноўскага.

Як выявілася пасля спецмерна-прыёмства, званіў чарговы «жартаўнік» — ніякіх бомб не было знойдзена. Між іншым, «бомбіста», якім аказаўся 30-гадовы работнік аднаго з сумесных прадпрыемстваў, праваахоўнікам удалося вылічыць і затрымаць. У дачыненні да яго заведзена крымінальная справа.

Ігар ГРЫШЫН.

«ПЛАСТЫК» ДЛЯ ПАТРАБАВАЛЬНЫХ КЛЕНТАЎ

«Прыорбанк» ААТ прыступіў да выпуску банкаўскай карткі праміяльнага класа Visa Platinum.

Трымальнікам гэтых карткаў, адзначаючы ў аддзеле маркетынгу і грамадскіх сувязяў банка, гарантуецца прадстаўленне эксклюзіўных паслуг, яны адпавядаюць патрабаванням кліентаў з высокім сацыяльным статусам. У выніку інтэнсіўнага працягу моцны скарыстацца паслугамі «Абарона пакупак» і «Прадаўжэнне гарантыі», якія прапаноўваюць кампенсацыю патрачаных па картцы сродкаў пры крадзяжы ці выпадковым паваненні тавару, а таксама павелічэнне тэрміну гарантыі ў два разы на купленыя на картцы тавары. У выпадку неабходнасці яе трымальнік можа скарыстацца медыцынскай і юрыдычнай падтрымкай, якая прадстаўляецца падчас падарожжа за межы краіны пастаяннага пражывання тэрмінам да 90 дзён. Да таго ж, для трымальнікаў гэтага праміяльнага «пластыка» дзейнічае кругласутачная Служба падтрымкі, якая прадстаўляе экстраанжныя паслугі за змену карткі ці выдачы наяўных грошай за мяжой. Акрамя таго, яе трымальнікі могуць скарыстацца пранавомай міжнароднай праграмы прывілей Visa, якая ўключае зніжкі на паслугі і пакукі, аплачаныя на картках Visa Platinum у лепшых рэстаранах, атэлях і буйных аздэння на ўсім свеце. Таксама «Прыорбанк» ААТ прадстаўляе па гэтых картках дадатковы пакет фінансавых паслуг, спецыяльных прапаноў і сэрвісаў. Паводле слоў члена праўлення Прыорбанка Сяргея Шышова, картка Visa Platinum будзе адным з самых чаканых кліентамі прадуктаў: яна гарманічна італьянскага ў канцэпцыю праміяльнага абслугоўвання банка, у рамках якой кліент у камфортнай абстаноўцы з дапамогай асабістага менеджара атрымлівае комплекснае абслугоўванне, вырашэнне фінансавых пытанняў, асабліва банкаўскія сэрвісы.

Ігар ГРЫШЫН.

▲ 18-гадовая жыхарка Баранавічаў загінула пад коламі дзызеля, бо была ў навушніках. Трагедыя адбылася ўвечары 5 лютага на чыгуначным пераездзе ў раёне вагонага дэпо. 18-гадовая гараджанка была ў капюшоне, навушніках і не пачула сігнала, які падаў машыніст дзызель-цягніка «Ліда—Баранавічы». Ад атрыманых траўмаў дзячына памерла на месцы здарэння. Загінула — навучанка Баранавіцкага каледжа сферы абслугоўвання.

▲ У зойбстве падарэцкага брат-близнюк. Нахом у сэрца ў сваёй кватэры на вуліцы Будаўніцкай у Маладзечне былі забіты 57-гадовы мужчына. Па падарэцкім у зойбстве міліцыя затрымала і змясціла ў ізалятар п'янага брата-близнюка памерлага. Як высветлілі праваахоўнікі, браты жылі разам у адной кватэры, жанатымі не былі. У чацвер, 3 лютага, у іх быў дзень нараджэння. Святкавалі, выпівалі, пасварыліся. Па папярэдніх звестках, падчас сваркі адзін з іх узруў нож і ударыў другога ў грудзі. Пасля пайшоў да суседзяў, тыя выклікалі «хуткую дапамогу». Разам з дактарамі прыехалі міліцыянеры. Смерць пацярпелага наступіла на месцы здарэння.

▲ Цяжкую траўму атрымаў жыхар Пастаўскага раёна ў выніку выбуху газавага балона пры пажары ў яго гаражы. Пажар здарыўся ў вёсцы Лявонавічы ў былым жылым доме, прыстаўаным пад гараж. Гаспадар гаража, 1968 г.н., спрабаваў патушыць агонь, аднак у выніку выбуху быў траўмаваны. Яго шпіталізавалі з дыягназам «траўматычная ампутацыя адной трэці левай ніжняй канечнасці». Кі ў мяркуюцца, прычынай загарагна стала кароткая замыканне электраправадкі ў аўтамабілі. У выніку знішчаны «Фальксваген-Пасат», згарэў дад гараж, пашкоджаны сцены і маёмасць.

▲ Супрацоўнікі МНС выратавалі з ракі Сяіслыч у цэнтры Мінска мужчыну, які тануў. Паведамленне наступіла ў службу МНС ад выдзельніка мінахоў. Праз 4 хвіліны выратавальнікі прыбылі на месца здарэння. За тры метры ад берага на паверхні вады знаходзіўся чалавек. Мужчыну выцягнулі з вады без прытомнасці. Пацярпелым аказаўся пенсіянер 1930 г.н. Ён быў дастаўлены ў 2-ю гарадскую клінічную бальніцу з дыягназам «атруненне пераахладаваннем».

▲ Фура з збыткамі перакулілася каля вёскі Крынічная Гродзенскага раёна. Аварыя адбылася ўвечары ў надзею. Кіроўца велікагруза «Вольва» не ўлічыў умовы надвор'я і на закружленні дарогі з'ехаў у кювет. Каб дастаць адтуль 40-тонную фуру, на месца здарэння прыгналі танк. Аднак нават ён не змог зрушыць з месца грузавік. Кіроўцу давялося чакаць перагрузкі збыткаў у іншую фуру, а супрацоўнікі ДАІ дзяржурлі на месцы здарэння.

▲ У Мінску пад коламі грузавога аўтамабіля ў двары жыллага дома загінула жанчына. Аўтамабілі «Івека» рухаліся заднім ходам у двары дома на вул. Сурганава і наехаў на хатчыню 1941 г.н., якая была ззду машыны. Ад атрыманых траўмаў пацярпела памерла ў бальніцы.

▲ У ноч з 2 на 3 лютага, калі ў Кітаі наступіў Новы год па традыцыйным месцавым календары, актыўнае выкарыстанне кітайскай пратэхнікі прывяло да ўзнікнення ў краіне каля 6 тыс. пакараў. Толькі за першую гадзіну Новага года ў Пекіне быў зафіксаваны 161 пакараў, што значна перавысіла мінулыгодны паказчык. У пачатку-ўсходняй правіцы Ляанін гуркуў шыкоўны 5-зоркавы атэль Dynasty Wanxin.

Поўны абзац

▲ Ва ўкраінскай даішнікаў з'явілася свая каўбаса. Відца, моцна насалілі даішнікі камусьці з кіраўнікоў Нікалаевага мсаперапрацоўчага камбіната (а магчыма, наадварот, нечым парадвалаў). З канвеера прадпрыемства наступіла каўбаса «Латрульня» — у паласатай абгорці, як міліцыянік жэст. Яе можна адразу заўважыць на вітрынах крамаў і на рынках. Вага аднаго такога «жэста» — 500 г, кошт — 40 грыўнаў за кіло. Спажываць гадаюць, якім будзе наступны прадукт з міліцэйскай сімволікай.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

ЕГІПЕЦКІЯ УЛАДЫ І АПАЦЫІЯ ДАМОВІЛІСЯ ПРА КАНСТЫТУЦЫЙНУ РЭФОРМУ

На перамовах паміж прадстаўнікамі егіпецкіх улад і апацыі дасягнута дамова пра стварэнне камітэта па канстытуцыйнай рэформе. Камітэт, у які ўвойдуць юрысты і палітыкі, падрыхтуе да пачатку сакавіка праект канстытуцыйнай рэформы і пакет законапраектаў, накіраваных на дэмакратызацыю палітычнага жыцця.

Раней прадстаўнікі ЗША, некалькіх еўрапейскіх краін, а таксама Турцыі заявілі, што Егіпту неабходна «ў найкарацейшы тэрмін» пачаць «пераход да дэмакратыі». Прэзідэнт Егіпта Хосні Мубарак ужо аб'явіў, што згодны на «пераход да дэмакратыі» і што ні ён, ні яго сын не будуць удзельнічаць у прэзідэнцкіх выбарах. Аднак дагэтуль ён не настойвае на тым, што прэзідэнцкія выбары павінны адбыцца ў прызначаны тэрмін — у верасні 2011 года.

У ВІЛЬНОСЦІ ЗАТРЫМАНЫ 17 УДЗЕЛЬНІКАў МАСАВАГА МІТЫНГУ

У Вільносе паліцыя затрымала некалькіх удзельнікаў масавага мітынгу, які праходзіў побач з будынкам парламента. Па інфармацыі Delfi.lt, пад варту ўзяты 17 чалавек.

Акцыя пратэсту пачалася апоўдні па мясцовым часе. На мітынг прыйшлі каля пяці тысяч чалавек. Яны пратэстуюць супраць планаў улад па ўзмацненні жорсткасці правіл рыначнага гандлю. Паводле гэтага рашэння, прадукты прадуктаў харчавання, якія працуюць на крытых рынках (такіх рынку ў Літве каля ста), павінны абавязвацца касавымі апаратамі. На пачатку лютага ўрад пацвердзіў, што, на суперкартэстам, якія паступаюць ад гандлярноў, ад гэтага рашэння не адмовіцца. Паводле разлікаў улад, увядзенне касавых апаратаў павялічыць плацяжы ў бюджэт на 60 мільёнаў літаў (каля 23,5 мільёнаў долараў) у год.

Гандляры, са свайго боку, заяўляюць, што выдаткі, злучаныя з новай сістэмай ўпліку (напрыклад, аплата паслуг бухгалтара), ні не па кішні. Паводле слоў некаторых удзельнікаў мітынгу, калі канчатковае рашэнне па касавых апаратах усё ж будзе прынята, ім прыйдзецца папоўніць шэрагі беспрацоўных. Па завяршэнні мітынгу гандляры разышліся, прыстрашыўшы абвясціць галадоўку.

КІТАЙ ПАБУДАВАЎ ПЕРШЫ АВІЯНОСЕЦ — НА СУШЫ І З БЕТОНУ

Кітай пабудаваў бетонную мадэль авіяноса для навучання лётчыкаў і асабовага складу. Бетонны карабель з капітанскім

мастком, пасадачнай паласой і катапультнай збудаваны ўдалечыні ад мора недалёка ад горада Вухань, піша брытанская The Daily Telegraph.

Бетонны «авіяносец» дазваліць лётчыкам кітайскай ваенна-марской авіяцыі атрымаць неабходныя навыкі, у першую чаргу, у пасадцы і ўзлёце з вышэйназванага тыпу караблёў, а таксама забяспечыць неабходную практыку наземнаму персаналу.

Пакуль не высветлілася, ці здзяйсняліся ўжо рэальныя ўзлёты і пасадкі з дапамогай гэтага збудавання, але на фотаздымках зафіксаваны палубныя энціхальнікі Су-33 і верталёты ваенна-марской авіяцыі, якія стаць на палубе.

Паводле інфармацыі аналітыкаў, Кітай паставіў мэтай стаць магутнай ваенна-марской дзяржавай і «кінуць выклік лідарству ЗША ў Ціхім акіяне». Уласная авіяносага флоту ў Кітаі пакуль няма, але ў Пекіне сур'ёзна плануюць яго будаўніцтва.

У ЗША ЗАПУШЧАНЫ РОБАТ-БАМБАРДЗІРОЎШЧЫК, ЗДОЛНЫЙ ВАЯЦА БЕЗ ДАПАМОГІ ЛЮДЕЙ

У ЗША адбыўся першы дэманстрацыйны палёт новага беспілотнага бамбардзіроўшчыка Х-47В, які працягваўся 29 хвілін, піша брытанская газета The Daily Mail. Не варта блытаць яго з беспілотным субарбітальным разведвальным апаратам Х-37В, першы запуск якога адбыўся ў красавіку 2010 года. Новая машына дэманструе значны крок наперад у вобласці развіцця беспілотнай тэхнікі. Раней запуск беспілотніка патрабаваў прысутнасці на зямлі адмыслоўца, які ажыццяўляў дыстанцыйнае кіраванне ўзлётам і пасадкай. А Х-47В можа абсалютна самастойна выконваць заданні, засадзеныя напярэдне ў памяць борткамп'ютара, які кіруе ўсімі аперацыямі, у тым ліку ўзлётам, пасадакай і нават дэзапартуаў у паветры. Да таго ж, Х-47В — гэта першы беспілотнік, здольны ўзятаць з палубы авіяноса, а таксама садзіцца на яе. Значна саступаючы па памерах бамбардзіроўшчыку В2, навінка нясе на борце бомбы з лазерным навадзненнем, яе хуткасць — звыш 800 км/г, максімальная вышыня — 12190 м.

Ігар ГРЫШЫН.

Падпіска-2011

ПРЫЗЫ АД «ЗВЯЗДЫ» — САМЫМ ЛЕПШЫМ

ВЫНІКІ падпіскі на газету «Звязда» на 1-е паўгоддзе і першы квартал 2011 года нагадалі ў чарговы раз, што старэйшае ў краіне, адзінае рэспубліканскае штодзённае беларускамоўнае выданне па-ранейшаму карыстаецца вялікай папулярнасцю ў насельніцтва. Разам з вамі, паважанымі падпісчыкі і чытачы, мы перакрылі дзясятнікі аналагічнага перыяду мінулага года!

Без сумнення, заслуга ў пакарэнні новых падпісных вышынь (амаль 101 працэнт) у значнай ступені залежала ад ініцыятыўнасці і працаздольнасці нашых лепшых памочнікаў у гэтай важнай справе — паштальёнаў, а таксама работнікаў кіёўскай і газетных павільёнаў «Саюздруку» і РУП «Белпошта» па ўсёй краіне. Як вядома, для іх падтрымкі газета «Звязда» ўжо кожны год працягвае сумесныя конкурсы «Прыз — рупілаву паштальёну» і «Лепшаму кіёўскеру — звяздоўскі прыз», вынікі якіх падводзіцца кожнае паўгоддзе. Прыемна, што на гэты раз намінантам вялікага прызовага фонду, які складаўся з тыласаў, электрапрасаў і фенаў сталі 25 чалавек. Вішнум тых, хто выдатна справіўся з ўмовамі конкурсу і стаў уладальнікам каштоўных рэчаў, якія знойдуць сваё прымяненне ў кожнага з вас!

Пераможцы сумеснага конкурсу з РУП «Белпошта» «Прыз — рупілаву паштальёну»
Брэсцкая вобласць
1. Жукоўская Галіна Яўгенаўна, паштальён АПС Паланчака Баранавіцкага раённага вузла паштовай сувязі. Рост падпісчы склаў 17 экзэмпляраў, прыз — тыласос «Віцязь».

2. Ткачук Галіна Сцяпанавна, паштальён АПС №2 Драгчынскага РВПС. Рост тыражу — 13 экзэмпляраў, прыз — электрапрап «Віцязь».

3. Занькова Галіна Міхайлаўна, паштальён АПС Дзяніскавічы Ганцавіцкага РВПС. Рост — 8 экзэмпляраў, прыз — электрафен «Віцязь».

Віцебская вобласць
1. Баброўская Галіна Мікалаеўна, паштальён АПС №8 Наваполацкага ГВПС. Рост — 8 экзэмпляраў, прыз — электрапыласос.

2. Глячкова Таццяна Пятроўна, паштальён АПС Коханавічы Верхнядзвінскага РВПС. Рост — 7 экзэмпляраў, прыз — электрапрап.

Гродзенская вобласць
1. Ігнацка Алена Якаўлеўна, паштальён АПС №1 Лоеўскага РВПС. Рост — 11 экзэмпляраў, прыз — тыласос.

2. Макушынская Таццяна Адамаўна, паштальён АПС №1 Мазырскага РВПС. Рост — 10 экзэмпляраў, прыз — электрапрап.

3. Кляшчова Аксана Сігізмунда

Угодзеэ Чырвонай кнігі

«ЗАЛАТЫЯ» ЯЙКІ ВЯРТЛЯВАЙ ЧАРОТАЙКІ

ЯК ЗАРАБЛЯЦЬ НА БАЛОЦЕ І ПРЫ ГЭТЫМ ЗАДОУВАЦЬ ПРЫРОДАХОУНЫЯ МЯСЦЫНІ? Такі довед маюць жыхары вёскі Высокае, што на Брэстчыне.

Хто б мог падумаць некалькі гадоў таму, што ў гэтай вёсцы на мяжы Беларускага Палесся сёлета пройдзе прэзентацыя зацверджанага ў Саўміне плана мерапрыемстваў па святкаванні ў Беларусі 40-годдзя Рамсарскай канвенцыі аб вода-балотных угоддзях, якія маюць міжнароднае значэнне як месца пражывання вадпалюўных птушак. І што сюды, у Высокае, каб абмеркаваць, у прыватнасці, і праблематыку экалагічнага турызму, прыедуць прадстаўнікі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, Нацыянальнай акадэміі навук, аблвыканкама, мясцовай ўлады, грамадскіх арганізацый, журналісты з Мінска і Брэста. Сабраліся ўсе яны тут неўладкова: 2 лютага адзначаецца Суветны дзень вода-балотных угоддзюў. Для нашай краіны, якая багатая на балоты, гэта важная дата. А для Высокага — тым больш.

Малюнічкая вёска Высокае, дзе сёння жыве ўсяго 91 чалавек, прытулілася да вялікага Спорускага балота. Раней гэтым сувестам высокія мала гарыліся: балота — яно і сьць балота. Цяпер, як аказалася, яно — мясцова славуцасць, важны прыродна-турыстычны аб'ект з перспектывым эканамічным рэсурсам. У Высокім ад ганка экалага-асветніцкага цэнтра заказніка «Спорускі» пачынаецца экалагічная сцэжка, прагулка па якой стала абавязковым пунктам праграмы наведвання сьняжнага балота, дзе можна паслухаць спевы і убачыць на свае вочы надзвычай рэдкую вяртлявую чаротайку.

НАША ДАВЕДКА

Вяртлявая чаротайка (па латыні *Acrocephalus paludicola*, па руску — вертлявая камышавка) вельмі падобная на вераб'я. Яна, бадай, самы знакамты від беларускай птушкі, якая занесена ў Чырвоную кнігу Міжнароднага Саюза аховы прыроды, а таксама ў Дадаткі 2 Бернскай канвенцыі, Дадаткі 1 і 2 Бонскай канвенцыі і, зразумела, ў Чырвоную кнігу Беларусі як від, якому пагражае глабальнае знічэнне. Зімуе птушка ў Адрыіцы, вяртаецца ў Еўропу ў красавіку. Самыя вялікія папуляцыі гэтай птушкі зарэгістраваны ў Беларусі, а дакладней, у Брэсцкай вобласці. Больш усяго вяртлявай чаротайкі (56% яе агульнай колькасці ў Еўропе) жыве на Спорускім балоце.

Але насамрэч наша глыбінка можа прапанаваць не толькі незабыўныя спатканні з прыродай. На пытанне «А што летася асабліва прываблівае замежных экатурыстаў у наваколля Высокага?» дырэктар заказніка «Спорускі» Вадзім Пратасевіч не даў дакладнага адказу. Цяжка вылучыць нешта адно. Некалькіх замежнікаў літаральна зачароўваюць малюнічыя наваколлі вёскі Высокае. Яны доўга стаяць на ўскрайку балота і не могуць адвесці вочы. А французскія арнітолагі ўзяла за жывое птушынае бяразнастаяцца балота. Адзін з іх, самы дасведчаны, прывёз з сабой партатыўны магнітафон з запісам спеваў вяртлявай чаротайкі, каб сябра на месцы паслухаў, якую птушку трэба шукаць у аб'ектыўнікі (ці фота- або відэакамеры). Але толькі ён выключыў запіс, як побач у балотным трысняжы заспявала вяртлявая чаротайка, потым другая, трэцяя... Французы былі на сям'ем небае ад шчасця: столькі рэдкіх птушак у адным месцы! Цяпер штогод з Францыі сюды наведваецца група арнітолагаў.

А вялікую групу галандцаў, якія завіталі паглядзець на рэдкія расліны заказніка (асабліва іх цікавіла адна з групы архідэй — венерын чаравічак), нечакана моцна ўразілі вясковы побыт жыхароў Высокага — напрыклад, утрыманне хатняй жывёлы ў хлявах. Галандцы раней не бачылі, каб карова жыла ў асобным драўляным дамку, пасвілася ў вясковым статку на лузе за вёскай, што можна было так проста выпіць кубак цёлага парнога малака. Госці з задавальненнем размаўлялі аб жыцці на прыродзе, распывалі вясковую іду, і ў рэшце рэшт выбіліся з праграмы аж на тры гадзіны. Як бачыць, вясковы побыт таксама можа быць запатрабаваным турыстычным прадуктам. Толькі трэба навучыцца майстэрству яго дэманстрацыі.

НАША ДАВЕДКА

Рэспубліканскі біялагічны заказнік «Спорускі» месціцца на тэрыторыі чатырох раёнаў: Бярозаўскага, Драгічынскага, Івацэвіцкага і Іванаўскага. Плошча заказніка — амаль 20 тысяч гектараў. Гэта дзіўны куток прыроды, дзе знайшлі свой прытулак шматлікія віды жывёл і раслін. Суветную значнасць заказніка надае Спорускае балота — адно з самых вялікіх натуральных нізінных балот у Еўропе з багатай унікальнай флорай і фаўнай. Безумоўна, вяртлявая чаротайка птушка, якую павяжаюць ва ўсім свеце. І гэта далёка не адзіны рэдкі від у «Спорускім». Дзякуючы іх наўнянасці заказнік атрымаў міжнародны статус тэрыторыі важнай для птушак і аддавацца дадатковыя магчымасці для прыёму замежных турыстаў.

Жыхары Высокага на сабе пераканаліся ў тым, што экатурызм не патрабуе велізарных інвестыцый — можна абысціся адносна невялікімі грашамі, а эканамічная аздача будзе стабільная. Допутат раісавата, намеснік старшын Бярозаўскага райвыканкама Міхаіл Крэйдзіч гаворыць, што мясцова ўлада імкнецца па меры сваіх магчымасцяў распускоўваць досвед Высокага, падтрымліваць, у тым ліку і матэрыяльна, развіццё экатурызму ў раёне. Напрыклад, некалькі гадоў таму паспялата перадалі заказніку будынак былога сельсавета ў Высокім пад адрқыць экалага-асветніцкага цэнтра з невялічкай, але камфортабель-

най, на шосьце ложкаў, гасцініцай. Думаюць у раёне і аб тым, як дапамагчы «Спорускаму» наладзіць экскурсіі і паходы на конях па тэрыторыі заказніка. У Бярозе звычайна стараюцца хутка вырашчаць розныя арганізацыйныя пытанні. Сёлета ў райцэнтры пройдзе абласная «Дажынка», што даць імпульс для добраўпарадкавання Бярозы, у прыватнасці, удакладненню яе гасцінічнай гаспадаркі — а значыць, і прыягненню дадатковых турыстаў.

Але як спалучыць развіццё малога і сярэдняга бізнесу ў галіне міжнароднага турызму і адначасова захаваць прыродахоўныя мясціны? Што могуць сельскай Саветы разам з жыхарамі навакольных вёсак зрабіць для захавання рэдкіх відаў птушак і раслін на занесеных і не занесеных у міжнародныя спісы беларускіх балотаў?

— Ды хоць бы элементарнае, — гаворыць кіраўнік справамі Стрыгінскага сельсавета Жанна Вакуліна, на тэрыторыі якога знаходзіцца Высокае. — Скажам, лідэраў шчыльна зарастаць хмызняком і асотам, бо яны шкодзяць разнажэнічым птушкам. А са словаў дырэктара заказніка Вадзіма Пратасевіча, па гэтай прычыне аднойчы зменшылася папуляцыя рэдкай птушкі дупель. А калі побач з вёскай Касцюкі пачалі каціць асясуку на балоце, то хутка дупель асясуку на гэтым месцы. Таму летася ўвогуле правільні конкурс сярэд мясцовых жыхароў па касье балотнай травы. І такіх прыкладаў шмат. Высокае: з прыроднай трэба жыць у згодзе, як і патрабуе Рамсарскай канвенцыі.

часам ужо з яйкамі. Таму дэпутаты сельсавета праводзяць сходы ў вёсках, тлумачаць людзям аб неабходнасці пачаць. Разам з работнікамі «Спорускага» імкунца не даць балотам шчыльна зарастаць хмызняком і асотам, бо яны шкодзяць разнажэнічым птушкам. А са словаў дырэктара заказніка Вадзіма Пратасевіча, па гэтай прычыне аднойчы зменшылася папуляцыя рэдкай птушкі дупель. А калі побач з вёскай Касцюкі пачалі каціць асясуку на балоце, то хутка дупель асясуку на гэтым месцы. Таму летася ўвогуле правільні конкурс сярэд мясцовых жыхароў па касье балотнай травы. І такіх прыкладаў шмат. Высокае: з прыроднай трэба жыць у згодзе, як і патрабуе Рамсарскай канвенцыі.

НАША ДАВЕДКА
Рамсарскай канвенцыя была прынята ў лютым 1971 года ў г. Рамсар, што ў Іране. Канвенцыя ўяўляе сабой глабальную міжнародную дамову, цалкам прысвечаную захаванню вода-балотных угоддзюў і экалагічна звязаных з імі птушак. Сёння ўдзельнікамі канвенцыі з'яўляюцца 160 краін. Беларусі, якая багатая на балоты, далучылася да канвенцыі ў 1999 годзе. Больш за ўсё вода-балотных угоддзюў, якія маюць найбольшую каштоўнасць для планеты, у Брэсцкай вобласці. Там знаходзіцца пяць з дзесяці вода-балотных угоддзюў, якія ўвайшлі ў спіс Рамсарскай канвенцыі.

Экалагічны турызм сёння мае такія рэзервы, на якія ў нас раней і не звярталі ўвагі. Зараз Высокае перажывае ў пэўным сэнсе перыяд рэнесансу. Экатурызм ульнуў новае жыццё і новыя надзеі ў жыхароў Высокага і суседніх вёсак. Паступова развіваецца сфера паслуг, няхай яшчэ і сціплая, але ўсё ж жалаваная. Прыехаў сюды турыст адпачыць — атрымаць здавальненне ад спаткання з першаздаднанай прыродай па поўнай (наколькі магчыма) праграме. Есць пракат лодак, палатка, веласіпеды, а таму праналоўваецца пешы, водны і веласіпедны турызм, паходы для спецыялізаваных груп за назіраннем рэдкіх птушак і раслін з Чырвонай кнігі. Можна асобнаму турысту націць індывідуальна гід з мясцовых жыхароў для падарожжа па балотных ландшафтах. На беразе ракі Ясельды ёсць добраўпарадкаваны пляж. Летася Высокае наведлі 1080 турыстаў. Выручка склала 40 мільёнаў рублёў, што хапае на ўтрыманне экацэнтра. Але гэта толькі пачатак. У планах дырэктара заказніка развіваць і пашыраць турыстычныя паслугі (напрыклад, палюнічыя туры) там, дзе гэта дазваляецца.

Вось абгульненае меркаванне мясцовай ўлады: экатурызму ў вобласці трэба надаць комплексны характар, ладыць маршруты экалагічных падарожжаў як у сафары-парках да вальераў з дзікімі жывёламі, так і наведваннем культурных і гістарычных славуцасцяў рэгіёна. Напрыклад, зараз будзе аб'яўлена дарога вакол Белаўскай птушкі. Пасля яе наведвання частку турыстаў можна запрасіць паглядзець першаздаднаныя балоты, якіх у Еўропе ўжо не засталася. Неабходна паступова ствараць турыстычную інфраструктуру ў райцэнтрах, дзе ёсць перспектывы для прыёму значнай колькасці турыстаў. Зразумела, хацелася, каб там была камфортабельная гасцініца з басейнам, тэнісным кортам, магчымасцю паглядзець не толькі прыгожыя наваколлі. У сярэднім замежны турыст пакайце 100 еўраў у суткі. За тыдзень — 700 долараў. Таму ёсць сэнс працаваць. На думку намесніка міністра Мінпрыроды Анатоля Лісы, які ўдзельнічаў у дыскусіі ў Высокім, неабходна актывізаваць прыцягванне сродкі міжнародных арганізацый, напрыклад, праектаў Праграмы развіцця ААН, падаваць запікі туды на выдзяленне грантаў пад экатурызм. Дарэчы, вышэйзгаданая сустрэча ў Высокім была прадэдувана па ініцыятыве і на сродкі праекта ПРААН і Глобальнага экалагічнага фонду «Стварэнне ўмоў для устойлівага функцыявання сістэмы вода-балотных угоддзюў у Беларусі» (Палессі).

Аб'яднанне магчымасцяў мясцовай ўлады і сродкаў праекта ствараюць дадатковыя ўмовы для развіцця прадпрыемлівага сярэд мясцовых жыхароў. А сам факт таго, што 40-годдзе прынцыпа Рамсарскай канвенцыі адзначаюць не ў Мінску ці Брэсце, адным з райцэнтраў, а менавіта ў вёсцы на балоце, гаворыць аб перспектывах экатурызму ў сотнях вёсак, якіх знаходзіцца побач з непаўторнымі беларускімі балотамі.

Бярозаўскі раён.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

Бярозаўскі раён.

ЛІДЗІРУЕМ ПА КОЛЬКАСЦІ КАРОЎ. А ПА НАДОЯХ?

КРАЎНІКІ гаспадарак, старшын райвыканкамаў, спецыялісты і члены аблвыканкама Брэсцкай вобласці наведлі некалькі раёнаў, пабылі там на фермах мясцовых сельгаскааператываў, а затым на пленарным пасяджэнні абмеркавалі убачанае. Старшын камітэта па сельскай гаспадарцы і харчаванні аблвыканкама Сцяпан Радкавец адзначыў, што тэмпы росту вытворчасці малака не выканану ніводзін раён Брэстчыны і ў 2010 годзе быў дапушчаны спад прадукцыйнасці кароў. Увагу дакладчык спыніў на Брэсцкім раёне як самым стабільным у плане вытворчасці малака гэтай зімой. Але і ў ім «надвор'е ройцаў», найперш, гаспадаркі «Астраме-чава», «Чарнаўчыцы», племазавод «Му-хавец»...

Прыкладна такая ж сітуацыя і ў іншых раёнах, дзе «лямку цягнуць» некалькі гаспадарак, а астатнія застаюцца ў сярэдзіне «турнірнага табліцы» ці замыкаюць яе.

Пераважаюць большасць фермаў у нас узводзілася 20—30 гадоў таму, і яны не маюць сучаснага абсталявання — напрыклад, даільных залаў з камп'ютарамі. Тым не менш ёсць шмат звычайных фермаў, дзе надаюцца ад каровы па 7 тысяч кілаграмаў малака і больш. Але такія надой на фермах нашых сельгаскааператываў яшчэ не сталі нормай.

Між тым на пасяджэнні калегіі **міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Міхаіл РУСЫ** нагадаў, што сёлета неабходна будзе сельгасарганізацыям краіны надаць 6756 тысяч тн малака і атрымаць ад каровы ў сярэднім па 5000 кілаграмаў.

Задача маштабная для кожнага раёна, а для многіх гаспадарак яна не пад сілу. Калі ў СВК надой нават па 4 тысячы кілаграмаў ад каровы, то за адзін год падняць іх да пяці тысяч цяжкавата, а яшчэ ёсць сельгаскааператывы, дзе недацягаюць і да трох тысяч ці толькі перасягнулі гэтую мяжу.

І тым не менш пяць тысяч кілаграмаў — не такі ўжо і вялікі рубаж, каб не ўзяць яго.

А што робіцца ў вас? — запытаў яго.

Напрыклад, у Ізраілі сярэдняя надой ад каровы — звыш 11 тысяч кілаграмаў і краіна цалкам забяспечвае сябе малаком і мясам. Кароў там утрымліваюць у кібуцах і машавах (фермерскіх гаспадарках). Калі ў кібуцах стаяць якіялі — тысяча гадоў ці больш, то ў фермераў значна менш — ад 50 да некалькіх соцень кароў. Праўда, там ёсць цяга да ўзбуйнення гаспадарак. Дык за кошт чаго ў Ізраілі дабіваюцца такіх высокіх надояў?

Фактары многа. Напрыклад, у гэтай краіне вывелі сваю пароду каровы, якая прыстасавана да тамтэйшага клімату. Сілас закладваюць з пшаніцы і кукурузы ў фазе малочна-васковай спеласці (у нас толькі васковай), там вялікую ўвагу надаюць догляду. Каровы рэгулярна прымаюць душ, а затым абысваюць пад вентылятарамі. Аслуготы персанал зведзены да мінімуму, і сямья важныя асобы на ізраільскіх фермах — гэта ветурачы і спецыялісты па штучным асеманенні.

Чаму ставілі ў прыклад Ізраіль? Па вельмі прастай прычыне. Тэрыторыя гэтай краіны меншая за Брэстчыну, а статак дойнак кароў прыкладна такі ж. Акрамя гэтага, пераймаць вопыт туды ездзіла вялікая група кіраўнікоў і спецыялістаў нашага аграрна-васковага комплексу.

Да Ізраіля нам яшчэ далёка, ды там і іншыя кліматычныя ўмовы — няма нашай зімы. Але ж і ў Выбаргскім раёне Ленінградскай вобласці прыватныя гаспадаркі да-

біліся надаюць ад 5 тысяч кілаграмаў і вышэй. Разам з гэтым не будзем забываць, што Беларусь па вытворчасці малака на душу насельніцтва займае адно з лідзіруючых месцаў у свеце. А чаго нам не хапае, каб стаць лідарам? Пакуль што мы бяром колькасцю, а калі б яна перарасла ў якасць, як у тым Ізраілі, то ў нас не было б канкурэнцыі.

Поспеху дабіваюцца найперш тыя, хто зацікаўлены ў выніках сваёй працы. Але зацікаўленасць — гэта толькі стымул, які, напрыклад, без працоўнай дысцыпліны «надвор'я» не зробіць. Працоўная дысцыпліна — адна складовая частка сістэмы вытворчасці малака.

Ці магчыма племняная работа без сістэмы? Не. Вось і ва ўсім так. У жывёлагадоўлі многае залежыць ад дакладнасці ў рабоце, арганізаванасці працы, якафікацыі кадраў...

Мы марым пра высокую надой, а не можам навесяці парадак з якасцю малака. Часта гучаць апраўданні, што не ўсе фермы маюць сучаснае абсталяванне, даільных залаў... І з гэтай прычыны рэалізуецца мала малака класа «экстра». Праблема не толькі ў гэтым. У Брэсцкім раёне ўсяго 10 працэнтаў малака сельгаскааператывы прадаюць экстра-класам, і гэта пры тым, што больш 70 працэнтаў кароў у раёне дояць у даільных залах. І ў той жа час на ферме «Асаўцы-2» (Драгічынскі раён) 70 працэнтаў малака рэалізуецца гатункам «экстра». Новая ферма, сучасныя тэхналогіі, камп'ютар... працуюць менавіта на гэта. Нагадаю, што на гатунку малака ўплывае наўнянасць саматыхных клетак у ім — чым клетак менш, тым вышэй гатунку малака. А саматыхных клеткі — гэта рэакцыя арганізма каровы на інфекцыйнае захворванне масты, якім каровы заражаюцца пры антысанітарных умовах утрымання, прастудзе, непаўнацэнным кармленні, парушэнні тэхнікі даення...

Як бачыць, якасць малака непасрэдна звязана з культурай вытворчасці, дысцыплінай, прафесіяналізмам работнікаў...

У Ізраілі каровы прымаюць душ, каб ім не было гарача, а ў нас зімой яны ляжаць на цэменце і мы чакваем ад іх шмат якаснага малака.

Яшчэ ў XIX стагоддзі англійскія фермеры ведалі, што жывёла павінна зімой ляжаць на цёплым, і яны знайшлі выйсце. Пры будаўніцтве фермы на зямлю шчыльна ўкладвалі пустыя бутэлькі і залівалі іх растворам. Бутэлькі не прпускалі холад ад зямлі і затрымлівалі цяпло жывёлы. А калі ўжо карова завярэла, то трэба яе як мага хутэй вывясці. Неабходна на кожнай ферме мець львільні, каб сачыць за колькасцю саматыхных клетак у малаці і трымаць сітуацыю пад кантролем. А ў нас лічылнікі ці ёсць на ўсіх фермах?

Паралельна з павышэннем надояў павінна павышацца і яго якасць. Апошняе заўсёды сведчыць, што негатывныя фактары на ферме зведзены да мінімуму (ці наадварот). Мы сутыкаемся з чалавечым фактарам. Дзе ўзяць людзей, якія перажываюць за кааператывнае, як за сваё?

Вось у раёне наладжваюць начныя рэйды — група выязджае на праверку фермаў. І бывае, што тут вартуныкі п'яны, а там спіць ці ўвогуле кудысьці сышоў. А імя жывёлаводы і даяркі, які і заагэтычны з ветурачымі, паёюдна ў нас самыя-самыя? Калі ж да ўсяго кіраўнік гаспадаркі не вельмі адказны, то «тушы святло».

У многіх гаспадарках праблема з кармамі. Напрыклад, па гэтай прычыне упалі надой у Кобрынскім раёне — там кармы нізкай якасці, адчуваецца іх недахоп. Ва ўсімкім разе, гэта было адзначана на пленарным пасяджэнні. І хто не ведае, што значна выгадней трымаць высокую прдукцыйную карову, чым тую, якая дае мала малака. Апошняе з'ядае кармоў столькі ж, а надой не тыя.

Дарэчы, зімой для кароў найлепшы корм — гэта сена, а нашы жывёлаводы настолькі захапіліся сіласам, што часам сена адшукваюць на другі план. А сілас стварае шмат праблем для страўніка каровы, калі раціён кармлення незбалансаваны. І на гэта ўказваюць вучоныя.

За 2005—2010 гады ў Беларусі рэканструавалі і тэхнічна перааснацілі 1477 малочнаварных фермаў. Акрамя гэтага, у кожным раёне краіны ўзялі на ферме на 500—1110 дойнак кароў, якія аснашчаны самым сучасным абсталяваннем. І гэта выдатна, а вось пра аслуготы персанала гэтых фермаў нічога не вядома. Ці адпавядае іх прафесійная падрыхтоўка найноўшаму тэхналагічнаму абсталяванню? І нават, ці падмывае даярка ў кожнай каровы вымя? Пры вытворчасці малака дробязь не бывае.

У Ізраілі, дзе налічваецца ўсяго 130 тысяч дойнак кароў, працуе цэлая сетка аграарных каледжаў і 14 школ-фермаў, у якіх можна атрымаць прафесійную падрыхтоўку для працы на ферме. Наш агульны дойнак дасягнуў 1 мільёна 444,6 тысячы гадоў. А ці шмат у нас каледжаў і вучылішчаў, у якіх рыхтавалі б даяркі ці жывёлаводы? Нам неабходна апусціцца на зямлю і не выдаваць «на-гара» ў каледжах мадэльераў, мастакоў-візажыстаў, якія не вельмі запатрабаваны. А вось фермераў, спецыялістаў для сельскай гаспадаркі не хапае. І ўвогуле, муляра, тынкоўшчы, маляра... павінны мець дакумент аб якафікацыі — закончыць школу нейкай курсы, а між тым у даяркі ці свінары работа больш адказная. Каго толькі не выпускаюць сельскагаспадарчыя лізі і каледжы Брэстчыны? А вось аператыва машынажнага даення ў вобласці рыхтуе, калі не памыляюся, толькі Івацэвіцкі сельскагаспадарчы лізі.

Калі на 27 краі Еўрасаюза прыпадае 24 мільёны дойнак кароў, то па іх колькасці Беларусь абышла многія краіны Еўропы. Нам жа застаецца найперш падняць прафесіяналізм аслуготыва персаналу на ўсіх узроўнях — і вынік будзе.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ЧАКАЛІ АРЛАНА, ПРЫЛЯЦЕЎ... ГЛУШЭЦ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ЦІ ТО НАДВОРЕ — адліга і дождж, ці гэтыя пачыні не былі галодныя, ці якая іншая прычына, але нешта пабытала ўсе карты і за тры дні фоталапаняванню ніводнаму з удзельнікаў шчасце так і не ўсімхнулася. Я таксама спадзяваўся дакачацца свайго кадра, але не ўяўляў, наколькі гэта нялёгкага задача. Калі залезці ў буданок, складзены з бярвенцаў сухой бяроззіны, на гадзіны былі сям'я раіцы. Выходзіў (калі можна гэта назваць выпадковым злучэннем) а шаханцай гадзіне. Дожжд здарыўся якраз у гэты дзень і вымачыў, што называецца, да костка. Але арло ніводнага разу і не спакуюсь прысеці каля майёй сванкі. І калі хто дапускае думкі, што фотанамалісты лёгка здабываюць свае «залатыя» кадры, памыліцца.

Усё ж без «трафеяў» фоталапаняванне не абышлося. Мне пашанчэла здымаць на дарозе глушца, які кляваў каменчыкі, неабходныя птушцы для лепшага стравання. Была самая раніца. Я ехаў у чарговую засідку. І вось на табе! Пасярод лясной дарогі «пасецца» такая рэдкая і надзвычай асыржонная птушка. Добрых дзесяць хвілін я з асалодаю рабіў партрэты глушца. Іншыя удзельнікі без птушак таксама не засталіся. Некаму ў аб'ектыў трапілі снэгіры і аўсянкі, некаму нават дзікі і казулі.

Днём раней майё сванкі былі стары хлэй на пакінутым лясным хутары. Егерская служба заказніка «Выганшчанскае», рыхтуючыся да пленэру, некалькі дзён запар падкладвала кавакі дзічыны. Месца ціхае, бязлюднае, і, адчуўшы пах, сюды мог завітаць любы звер-драпежнік. Арлан-белахвост з вышні добра бачна ўсё да дробязі, і ён адразу ставіў свае ногі на сваёй тэрыторыі. Але ў гэты дзень стары хутар птушкі не цікавілі. Не зацікавіў яго і лясны куток, дзе ўпершыню ў Беларусі для назірання за арланамі была змайстравана зямлянка. Два дні правалі ў гэтай сванцы фатограф з Гомеля Сяргей Канавалячук і мінскія фотаматары Андрэй Неяцёр і Валеры Юрко. У здымках птушак яны не навучылі, наадварот, валодаюць багатымі калекцыямі добрых кадраў. Але і іх чаканне было дарэчным. А арлан-белахвост кружыў высока ў небе, нібы насміхаючыся з нас і нашых высілкаў.

КУРАТАР ПРАЕКТА «Акцыя для людзей і арланаў» Уольга Лукшыц патлумачыла, што пленэр будзе доўжыцца яшчэ некалькі тыдняў (у выхадныя дні), каб у выніку з'явілася фотавыстава для папулярызацыі драпежных птушак у супрацьвагу браканьерству. «Драпежныя птушкі не толькі прыгожыя, але і безабавальныя» — кажа каардынатар праекта «Захаваньні» Выганшчанскіх балот.

Анатолю КЛЯШЧУК. Фота аўтара Івацэвіцкі

Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адукацыі ў пытаннях і адказах

(Заканчэнне. Пачатак у нумары за 5 лютага.)

Ці захаваюцца экзамены пры паступленні ў гімназію?

Прыём дзяцей для атрымання базавай адукацыі (5-9 класы) ў гімназях, гімназіях-інтэрнатах, гімназіях-каледжах мастацтваў ажыццяўляецца па конкурсе на аснове ўступных іспытаў, а ў гімназіях-каледжах мастацтваў — таксама па выніках праверкі здольнасцяў у галіне асобных відаў мастацтваў.

Што тычыцца працягу навучання гэтых дзяцей у 10 і 11 класе, то яны прадоўжаць навучанне без здачы іспытаў і праверкі здольнасцяў у галіне асобных відаў мастацтваў.

Ці атрымаюць выхавальнікі дзіцячых садкоў статус педагагічных работнікаў?

Згодна з Кодэксам, педагагічным работнікам лічыцца той, хто ажыццяўляе педагагічную дзейнасць, г.зн. вучыць, выхоўвае ці кіруе ўстановай адукацыі. Таму выхавальнікі і кіраўнікі дзіцячых дашкольных устаноў — такія ж педагогі, як і школьныя настаўнікі.

Хто не зможа працаваць педагогам?

Педагагічную дзейнасць не змогуць ажыццяўляць асобы, якія не маюць адпаведнай адукацыі, якія пазбыліны праваю займацца педагагічнай дзейнасцю, якія маюць судзімасць ці прызнаны недзеяздольнымі або абмежавана дзеяздольнымі.

Ці з’явіліся нейкія новыя патрабаванні да педагогаў?

Сярод абавязкаў педагагічных работнікаў прадугледжаны: выконваць патрабаванні прыватных, маральных і этычных нормаў; весці здаровы лад жыцця і прапандаваць яго сярод навучэнцаў; праходзіць пляярэдні медыцынскі агляд пры паступленні на працу і перыядычныя медыцынскія агляды.

Педагогам забараняецца выкарыстоўваць адукацыйныя працэсы ў палітычных мэтах ці для падбухторвання навучэнцаў да дзеянняў, якія прэрчаць заканадаўству.

Чаму ў Кодэксе адсутнічаюць нормы аб забароне прыцягнення настаўнікаў да выканання работ, якія не ўваходзяць у іх непасрэдныя абавязкі?

Гэтая норма, які і іншыя, што тычацца працягласці працы педагогаў і сабыласціў выканання ім працоўных абавязкаў, прысутнічае ў Працоўным кодэксе Рэспублікі Беларусь. Дубліруюць яе ў Кодэкс аб адукацыі юрысты палічлілі немагзгодным. У артыкуле 120 Працоўнага кодэкса гаворыцца: «Прыцягненне да вышурочнай працы дзавальцаа толькі са згоды работніка, за выключэннем выпадкаў, якія прадугледжаныя артыкулам 121 дадзенага Кодэкса, а таксама калектыўным дагаворам, пагадненнем, а ў яго артыкуле 146: «Праца ў выхадны дзень можа кампенсавачца па ўзгадненні бакоў прадастаўленнем іншага дня аддачніку ці павышняй аплатай. Праца ў дзяржаўныя святы і святочныя дні аплачываецца ў павышаным памеры».

Ці ўстанаўлівае Кодэкс патрабаванні да бацькоў вучняў?

Бацькі аднесены да ўдзельнікаў адукацыйнага працэсу. Яны абавязаны забяспечваць умовы для атрымання адукацыі і развіцця вучня, паважжа гонар і годнасць вучняў і настаўнікаў, выноўваць патрабаванні школьнага статута і правіл унутранага распарадку школы.

Ці будучь даводзіць школам планы па пазабюджэтнай дзейнасці?

Кодэкс забаране даводзіць установам адукацыі нарматывы па ажыццяўленні дзейнасці, якая прыносіць прыбытак.

Аднак саму дзейнасць ажыццяўляць можна. Вельмі важна і тое, што сродкі, атрыманыя ўстановам адукацыі ад дзейнасці, якая прыносіць прыбытак, паступаюць у іх самастойнае распараджэнне і трапяцца ў адпаведнасці са статутам і заканадаўствам.

Як будзе арганізавана харчаванне школьнікаў?

Кодэкс патрабуе, каб не толькі ў школах, але і ва ўсіх установах адукацыі былі створаны ўмовы для арганізацыі харчавання навучэнцаў. Ажыццяўляць арганізацыю харчавання будучь юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі, якія спецыялююцца па аказанні паслуг грамадскага харчавання, або непасрэдна установы адукацыі.

Харчаванне арганізуюцца ў адпаведнасці з патрабаваннем санітарных нормаў, правіл і гігіенічных нарматываў ў адпаведнасці з вызначанымі нормама харчавання і грашовымі нормама

выдаткаў на харчаванне для адпаведных катэгорыі навучэнцаў. Пры неабходнасці арганізуюваецца дзетычнае харчаванне. Адпаведнасць норма харчавання і грашовых норма выдаткаў на харчаванне будзе рэгуляваць Урад або ўпаўнаважаны ім орган.

Некаторыя бацькі бяцца, што з прыцягнем Кодэкса яны пазбавяцца магчымасці вучыць сваіх дзяцей у хатніх умовах. Гэта праўда?

Лісты, у якіх выказвалася такая асыярга, у парламенцкую камісію паступалі. Аднак гэтыя асыяргі не маюць падставы. З дапамогай Кодэкса, наадворт, пашыраны магчымасці для навучання. Атрымаць агульную сярэдняю адукацыю можна будзе як у школе, так і дома, у арганізацыйных аховы здароўя, санаторна-курортных ці аздараўленчых арганізацях, адукацыйна-аздараўленчых цэнтрах. Для вучняў, якія па медыцынскіх паказчыках часова ці пастаянна не могуць наведваць установы адукацыі, ствараюцца умовы для атрымання агульнай сярэдняй адукацыі ў хатніх умовах. Пералік медыцынскіх паказчыкаў для атрымання агульнай сярэдняй адукацыі ў хатніх умовах вызначаецца Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь.

Раней усе школы былі аднолькавыя, і калі нешта не падабалася ў адной, то можна было перавесці вучня ў іншую, лепшую з пункту гледжання бацькоў. На жаль, зараз са звычайнай школы ў гімназію так проста неўжыць перайсці. Але заканадавец улічыў і гэта. Адукацыйны працэс можа ажыццяўляцца ў класах або індывідуальна. Ёсць магчымасць вучыцца па індывідуальным вучэбным плане не толькі адораным і таленавітым вучням, але і тым школьнікам, якія па ўважлівых прычынах не могуць пастаянна ці часова наведваць урокі. Безумоўна, не кожны з бацькоў, які напіша заяву на імя дырэктара школы, зможа забраць дзіця са школьнага калектыву і пачаць самастойна яго вучыць. Такага не было і раней. Бо аднаго жадання бацькоў мала. Саветам школы, яе дырэктарам усёкогаво разглядаліся і будучь разглядацца прычыны такога жадання, а таксама магчымасці бацькоў у навучанні, зыходзячы з прычынуў «не нашкодзіць дзіцяці». Права на навучанне ў сям’і па індывідуальным вучэбным плане ў Кодэксе захавана. Канчатковае ж рашэнне будзе прымаць дырэктар школы, у якой вучыцца дзіця.

У Кодэксе ўведзена адказнасць вучняў і студэнтаў за дрэнныя ўчынкі. За якія з іх можна будзе адлічваць?

Спраўдным грамадзянінам можа быць толькі той, хто добра ведае не толькі свае правы, але і абавязкі і, акрамя таго, нясе адказнасць за свае ўчынкі. Там не дзіўна, што цэлы раздзел Кодэкса прысвечаны дысцыплінарнай адказнасці навучэнцаў, якая наступае з 14 год. Падставамі да прыцягнення да яе могуць быць: спазненні і нез’яўленні на заняткі, невыкананне патрабаванняў, неліквідаваная акадэмічная запычаннасць, парушэнні дысцыпліны, зневажэнні іншых удзельнікаў адукацыйнага працэсу, паванне маёмасці і іншыя. Меры спагнання — заўвага, вымова, адлічэнне. Вучня можна адлічыць са школы толькі з 16 год, прычым толькі з 10 ці 11 класа (раней неўлага, бо, паводле Канстытуцыі, у нас абавязкова базаваа адукацыя). Падставы для адлічэння: калі ёсць неспяжхавасць па трох і болей прадметах (г.зн. «нулі»), з-за адсутнасці на занятках больш за 30 дзён на працягу года, сістэматычнага невыканання абавязкаў (тыя ж зневажэнні настаўнікаў і вучняў), калі да яго ўжо прымяняліся меры дысцыплінарнага ўздзеяння.

З мэтай клопату аб здароўі навучэнцаў ва ўстановах адукацыі і на іх тэрыторыі забаронена курэнне, ужыванне алкагольных і слабаалкагольных напойа, піва, наркатычных сродкаў, сіхатаронных, таксічных і іншых адурманяючых рэчываў. Парушэнне гэтай нормы таксама вядзе да дысцыплінарнай адказнасці.

Вучням і іх бацьшам не трэба забываць і аб тым, што, акрамя Кодэкса аб адукацыі, ў рэспубліцы дзейнічаюць Крымінальны кодэкс і Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях. Не хацелася б, каб нехта з школьнікаў учынуў правапарушэнне, падпадаючае пад іх дзеянне. Таму што гэтыя дакументы ўстанаўляюць больш строгаі пакаранні, у тым ліку і для малалетніх правапарушальнікаў.

Ці не адмяніў Кодэкс залатыя медалі, а таксама атэстаты з адзнакай?

Спрэчкі з гэтай нагоды былі, але усё ж мы пакінулі гэтыя школьныя ўзнагароды. Па-першае, патрэбна падтрымліваць імкненне вучыцца добра, па-другое, медаль — не толькі паміж

пра школы ў прыклад для пераймання будучым пакаленням (дзецям і ўнукам), але і перавагі працягу навучання. Таму школьнікам, якія маюць пасведчанне за 9 класаў з адзнакай, гадываа адзнакі 10 і 9 па ўсіх прадметах (акрамя прадметаў «Фізічная культура і здароўе» і «Дарпызыўная і медыцынскаа падрыхтоўка», па якіх дастаткова атрымаць 6 балаў) за 10-11 класы, а таксама адзнакі 10 і 9 па выніках выпускных іспытаў і абавязкова прыкладныя па-водніцы, выдаецца атэстат за курс сярэдняй школы асабога ўзору з узнагароджаннем залатым медалём.

Аналагічныя патрабаванні пры выдачы пасведчаньня за 9 клас з адзнакай. Гадываа адзнакі 10 і 9 павінны быць за два апошнія гады (8 і 9 класы) па ўсіх прадметах, за выключэннем «Працоўнага навучання», «Чарчэння», «Фізічнай культуры і здароўя», па якіх гадываа адзнака павінна быць не ніжэйшаа за 6.

Захаваны і сярэбравыя медалі, а таксама выдча пахвальныя лісты за асаблівыя поспехі ў вывучэнні асобных прадметаў.

Ці абавязаны будучь вучні насіць школьную форму? Ці будзе форма для настаўнікаў?

Гэтыя пытанні шырока асвятляліся і абмяркоўваліся ў СМІ. Мы ўбачылі негатыўную рэакцыю грамадства на ўвядзенне спецыяльнай формы для педагогаў. Вучні таксама лічыць увядзенне формы аднаго крою і колеру «насіплен над асобай». Таму ў Кодэксе няма ніводнай нормы, якая б была накіравана на прымуу школьнікаў ці настаўнікаў насіць адзенне аднолькаваа ўзору. У гэцэе гэгэгаа дакумента няма нават слоў «дзе-лавыя стыль адзення». Разам з тым, прытрымлі-ванне дзелавога стылю адзення вучнымі і настаўнікама можа быць прадугледжана статутам школы. У любым выпадку гэтаа пытанне будзе ўважліва разглядацца ў адпаведнасці з патрабаваннямі школьнай формы (педагогамі, бацькама і вучнымі), а не кімсьці збоку. Прычым «дзелавыя стыль адзення» зусім не азначаа адзіную і абавязковую для ўсіх форму. Адпаведнымі міністэрствамі для школьнікаў ужо распрацаваны дзясяткі варыянтаў прыгожых і зручных мадэляў адзення дзелавога стылю.

Ці прадугледзелі дэпутаты магчымасць ільготнага праезду школьнікаў і студэнтаў у грамадскім транспарце?

Пытанне аб вяртанні школьнікам і студэнтам ільгот па аплаце праезду ў грамадскім транспарце ўзнікла ўжо пасля таго, як дэпутаты разгледзелі праект Кодэкса ў другім чытанні. Аднак у артыкуле 47, які ўзбывае «Транспартнае забяспеччэнне», мы ўсё ж кранулі гэтую тэму. Так, чытуго: «Транспартнае забяспеччэнне навучэнцаў уключае прадастаўленне ў адпаведнасці з заканадаўчымі актма ільгот пры праездзе на транспарце агульнага карыстання, а таксама арганізацыю іх бясплатнага падвозу. Парадак арганізацыі падвозу навучэнцаў ўстанаўліваецца ўрадам».

Пры арганізацыі бясплатнага падвозу вясковых школьнікаў можна выкарыстоўваць маршрутныя аўтобусы, прыгарадныя і мясцовыя цягнікі, транспарт сельскагаспадарчых і іншых арганізацый.

Якія змены кранулі атрымненне професіі?

Пры атрыманні прафесійнай адукацыі абавязковым будзе заключэнне з установай адукацыі дагавора, у якім вызначаюцца спецыяльнасць ці кваліфікацыя, тэрмін атрымання адукацыі, кошт навучання і парадак яго змянення, парадак разлікаў за адукацыю (адзін раз у семестр, штомесячна і інш.), адказнасць бацькоў г.зн. дагаворы будучь заключачь усё: і «платнікі», і «бюджэтнікі».

Прафгэадукацыю можна будзе атрымаць у тэрмін ад 6 месяцаў да 3 гадоў. Будзе тры віды устаноў прафгэадукацыі: прафгэаучылішча, прафесіянальны ліцей, прафесіянальна-тэхнічны каледж. Прыём на навучанне ў іх плануецца без уступных экзаменаў, а само навучанне заста-нецца поўнацю бясплатным. Па агульнаадукацыйных прадметах станочьця адзнакі пачынаюцца з 1, па спецыяльнасці — з 3 балаў. Для павышэння практычнай падрыхтоўкі навучэнцаў колькасць гадзін на вытворчае навучанне скла-дзе не менш за 40% ад іх агульнай колькасці. Усе установы сярэдняй спецыяльнай адукацыі будучь называцца каледжамі. Тэрмін атрымання такой адукацыі — ад 1 да 4 гадоў. У каледжах колькасць гадзін на вытворчае навучанне не складзе не менш за 20% ад агульнай колькасці гадзін, якія адведзены на засваенне вучэбных праграм. З гэгэгаа ўроўню станочьця адзнакі пачынаюцца з 4 балаў.

А вось віды вышэйшых навучальных устаноў не змяняцца. Тэрмін навучання ў ВНУ ад 3 (пасля каледжа, пры атрыманні другой вышэйшай

адукацыі) да 6 гадоў на першай ступені (падрыхтоўка дыпламаваных спецыялістаў), да 2 гадоў — на другой (магістратура).

Якія віды стыпендыі ўстанаўліваюцца студэнтам?

Стыпендыі будучь наступных відаў: вучэб-ныя, сацыяльныя, Прэзідэнта Рэспублікі Беларуса, спецыяльныя, імяныя, персанальныя стыпендыі савета ВНУ.

Крытэрыі паспяховасці студэнтаў, умовы і парадак прызначэння і выплаты вучэбных стыпендыі вызначаюцца ўрадам. Стыпендыю Прэзідэнта Рэспублікі Беларуса могуць атрымаць толькі студэнты дзяржаўных ВНУ і ВНУ спажа-вецкай кааперацыі.

Ці палепшыцца сацыяльная абарона студэнтаў?

Кожная ВНУ, у тым ліку прыватная, павінна будзе мець інтэрнат для студэнтаў.

Кіраўнікі прыватных ВНУ змогуць прадастаўляць зніжкі са сфарміраванага кошту навучання. Раней яны казалі, што не могуць гэта рабіць, бо няма нормы ў законе.

З’явіцца новы від водпуску для студэнтаў: водпуску для праходжання ваеннай службы, пасля завяршэння якога, на працягу аднаго года студэнт мае права вярнуцца ў тую ж установу адукацыі і вучыцца на ранейшых умовах. У асноўным, ён будзе прадастаўляцца студэнтам заочнай формы навучання, якіх з 2010 г. ужо пачалі прызываць на службу ў армію.

Акадэмічны водпуску (не больш за год) будзе прадастаўляцца студэнту па медыцынскіх паказаннях, у сувязі з прызывам на службу ў рэзер-ве ці па іншых уважлівых прычынах. Прычым па іншых уважлівых прычынах водпуску можа пра-дастаўляцца па дамове паміж ректарам і студэнтам. Напрыклад, калі ў студэнта няма грашовых сродкаў, каб аплаціць кошт навучання.

Усе, хто будзе вучыцца ва ўстановах прафесійна-тэхнічнай адукацыі, каледжах і ВНУ, пры праходжанні вытворчай практыкі забяспечывацца спешвотпрацкай, абуткам, сродкама беспя-сцямі для школьнікаў ужо распрацаваны дзясяткі варыянтаў прыгожых і зручных мадэляў адпаведных галін.

Для аздараўлення студэнтаў будучь праца-ваць санаторыі-прафілакторыі.

Акрамя таго, спецыяльны артыкул прысвечаны падтрымцы выпускнікоў (прадстаўленне першага працоўнага месца, а таксама гарантыі і кампенсатыі ў сувязі з размеркаваннем).

У які тэрмін можна будзе ўзнавіцца ў ВНУ?

Пасля адлічэння з ВНУ (дарчыя, з-за неспа-сяховасці штогод адлічываецца каля 17 тыс. студэнтаў) узнавіцца ў ёй можна будзе толькі на працягу 3 гадоў (у магістратуры — 2) і не раней, чым праз 10 месяцаў пасля адлічэння. Уз-наўленне не дапускаецца на 1 курс, калі студэнт не прайшоў атэстачыю за першы семестр, а таксама ў магістратуры і аспірантурі, калі ма-гістрантам ці аспірантам не выкананы індывіду-альныя план за год.

Якія выпускнікі падлягаюць абавязковаму размеркаванню?

Размеркаванню будучь падлягаць усё, хто прачынуўся ў дзённай форме за бюджэтныя сродкі не менш за папую агульнай працягласці навучання. Пасля каледжа і ВНУ тэрмін абавязковай адпрацоўкі па размеркаванні складае 2 гады (пасля ПТВ — 1 год). Для тых, хто вучыўся на умовах мэтавай падрыхтоўкі, — не менш за 5 год (пасля ПТВ — не менш чым 2 гады).

Хто мае права на самастойнае працаўладкаванне?

Права на самастойнае працаўладкаванне маюць тыя выпускнікі, якім дзяржава не можа прадаставіць месца працы ў адпаведнасці з атрыманай спецыяльнасцю і прывоенаай ква-ліфікацыяй. Не размяркоўваюцца «платнікі», «вячэрнікі» і «заочнікі». Месца працы шляхам размеркавання не прадастаўляецца выпускнікам, якія ўключаны Міністэрствам спорту і ту-рызму ў спіс нацыянальных, зборных каманд рэспублікі па відзе (відах) спорту, выпускнікам ПТВ, якіх знаходзяцца на тэрыторыі выпраўлен-чых устаноў крымінальна-выпраўленчай сістэ-мы, і выпускнікам спецыяльных вучэбна-выха-ваўчых і лячобна-выхаваўчых устаноў.

Якія выпускнікі не абавязаны вяртаць сродкі ў бюджэт у выпадку адказу ад размеркавання ці неадпрацоўкі ўстаноўленага тэрміну абавязковай працы?

У артыкуле 88 Кодэкса прыведзены поўны пералік такіх асоб:

— дзеці-сіроты і дзеці, якія засталіся без апе-кі бацькоў;

— дзеці-інваліды, інваліды 1 і 2 груп пры не-магчымасці прадастаўлення шляхам перараз-меркавання новага месца працы з уплікам стану іх здароўя па месцы жыхарства бацькоў, мужа (жонкі);

— асобы, якія маюць аднаго з бацькоў ці мужа (жонку) інваліда 1 ці 2 групы, або дзіця-ін-валіда пры немагчымасці прадастаўлення шля-хам пераразмеркавання новага месца працы па месцы жыхарства гэтых бацькоў, мужа (жон-кі), дзіцяці-інваліда;

— асобы, якія маюць медыцынскія супраць-паказанні да працы па атрыманай спецыяль-насці;

— цяжарныя жанчыны, маці (бацькі), якія маюць дзіця ва ўзросце да 3 гадоў на дату пры-няцця рашэння аб пераразмеркаванні, пры не-магчымасці прадастаўлення ім шляхам пера-размеркавання новага месца працы па месцы іх жыхарства;

— муж (жонка), жонка (муж) якога працуе і пастаянна пражывае на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, пры немагчымасці прадастаўлення ім шляхам пераразмеркавання новага месца працы па месцы жыхарства і (або) працы жонкі (мужа);

— дзеці асоб, пералічаных у падпунктах 3.2, 3.4 і 3.7 пункта 3, пункце 10 і падпунктах 12.2 і 12.3 пункта 12 артыкула 3 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўных сацыяльных ільготах, правах і гарантыях для асобных катэгорыі грамадзян»;

— асобы, якія маюць ільготы па 18 «чарно-быльскім» артыкуле.

Не патрэбна вяртаць грошы і ў выпадку пе-раходу на выбарную пасаду.

Патрэбна звярнуць увагу на тое, што пры навучанні на умовах мэтавай падрыхтоўкі гэты пералік будзе значна карцейшым.

Не патрэбна вяртаць сродкі і ў выпадку ска-савання кантракта ў сувязі з ліквідацыяй арга-нізацыі ці скарачэннем колькасці ці штату ра-ботнікаў, парушэннем наймальнама заканадаў-ства аб працы, неадпаведнасцю займаемай пасадзе з-за стану здароўя, нез’яўлення на пра-цу больш за 4 месяцы падраэз з-за часовай не-працяздольнасці (не лічыць водпуску па цяжар-насці і родах). Але усё гэта — толькі пры не-магчымасці прадастаўлення шляхам наступнага накіравання на працу новага месца працы.

Выпускнікі, якім месца працы прадастаўлена шляхам размеркавання, прызываны на ваенную службу па прызыве і звольненыя з яе, таксама вызваляюцца ад вяртання сродкаў, затрачаных дзяржавай на іх падрыхтоўку.

У 2012 г. Рэспубліка Беларусь плануе далучыцца да Балонскага працэсу. Ці не прыйдзецца змяняць у сувязі з гэтым Кодэкс?

У Кодэксе ўжо адлюстраваны асноўныя па-трабаванні Балонскага працэсу. У тым ліку: ін-тэрграцыя ў сусветную агульнаадукацыйную растару пры захаваанні і развіцці традыцый нацыянальнай вышэйшай школы, самастой-насць устаноў адукацыі ў ажыццяўленні іх дзей-насці (аўтаноміі). Замацаваны дзве ступені вышэйшай адука-цыі: падрыхтоўка дыпламаваных спецыялістаў і магістратура. Прычым змест магістратуры зменены: на 2 ступені вышэйшай адукацыі за-беспечваюцца або паглыблена падрыхтоўка спецыяліста, або фарміраванне ведаў, умённаў і навывкаў навукова-педагагічнай ці навукова-даследчай працы, або і тое і другое з прысва-еннем ступені магістра.

Прадугледжана права студэнтаў на перавод у іншую ВНУ. Вызначана акадэмічная мабільнасць, які абмея студэнтамі, выкладчыкама і навуковымі супрацоўнікама Рэспублікі Беларуса і замежнай дзяржаваў у мэтах навучання, павышэння ква-ліфікацыі, удасканалення навуковай і выкладчыцкай дзейнасці. Абомен будзе ажыццяўляцца ў ад-паведнасці з міжнароднымі праграмама і дагаво-рамаі, які правіла, на парытэтных аснове і насіць часовы характар. Урад Беларуса вызначае гаран-тыі і кампенсатыі такім навучэнцам.

Уведзены адукацыйныя стандарты вышэй-шай адукацыі. Прадугледжаны прызнанне і ўстанаўленне адпаведнасці перыядаў навучан-ня, курсав вышэйшай адукацыі ў арганізацыі замежных дзяржаў з выдчай пасведчання.

У Кодэксе гаворыцца аб дыпламе даследчыка. Што гэта за дакумент і каму ён будзе выдавацца?

Спраўдаў, і сістэме адукацыі пасля ВНУ з’атрыманы новы дакумент аб адукацыі — дыплом аб атрыманні навуковай кваліфікацыі «Даследчык». Ён будзе выдавацца асобам, якія скончылі аспі-рантуру, але не абаранілі дысертацыю. Дарчы, як паказвае практыка, сярод 100 аспірантаў

ПРЫВАТНЫ КАПІТАЛ І МАЛАКО

УВАГУ грамадскасці прыцягнулі замежныя кампаніі, якія займаюцца перапрацоўкай малака на тэрыторыі нашай краіны. Замежны ўласнік непрыкметна падбіраецца да малаказаводаў, з якіх хутка можна атрымаць прыбытак.

Прэзідэнт Беларуса ўжо раскрасыў некаторыя бакі дзейнасці расійскай кампаніі ў Пружанскім і Шклоўскім раёнах, і на яе працы ўжо няма сэнсу спыняцца — кропка над «і» пастаўлена. Хацелася б толькі адзначыць шэраг нюансаў, якія адлюст-роўваюць агульную тэндэнцыю дзейнасці замежных фірмаў у сферы перапрацоўкі малака.

На Эрстчыне дзейнічае не толькі фірма «Юнімільк», якая ў Пружанскім раёне развіла буйную дзейнасць і ледзьве не падмяля пад сябе мясцовыя малочныя за-вод. Напрыклад, у Ляхавіцкім раёне ў руках расійскага капіталу таксама апы-нуўся малочны завод. Але размова ў нас пойдзе не пра канкрэтнае прадпрыемст-ва, а сітуацыю ў цэлым, якая склалася з набываннем прадпрыемства замежным прыватнікам.

Як правіла, калі ўласнік набывае нейкае прадпрыемства, то на мясцовым уз-роўні начальства гатовае яго на руках насціла. Маўляў, людзі ўклілі свой капітал, а для раёна (горада) зрабілі добрую справу. І бывае, што гэта спраўдаў так, але калі прыватнік купілае малочны завод, то ён трэпае ў цяглічныя ўмовы.

Справа ў тым, што малако з’яўляецца ў нас сацыяльна значным прадуктам і за-купкі малака ў сельскагаспадар

ЛЮДЗІ НА БАЛОЦЕ: пасля Мележа

Жыццёвая

Выпуск № 3 (119)

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

І хоць як самастойнай краіны яе ў яго час не было, ён сфармуляваў парадзімы беларускага жыцця. Ухаліў самую сутнасць беларускага светапогляда, самае зерне беларускай будучыні, якое прарастае толькі пры ўпартай і мэтанакіраванай працы. Яно можа ўзыходзіць не тое што гадамі — дзесяцігоддзямі, ці нават эпохамі. І я нібыта з другой эпохі цяпер задаю пытанне: ці змянілася Беларусь Мележа? Спрабую знайсці адказ не ў датах, а ў сутнасці. І разумею, што насамрэч мы сёння самі сваім жыццём пішам працяг яго незавяршанай «Палескай хронікі». Дарэчы, ён як пісьменнік заўсёды ішоў ад жшціа, лічыў, што яно і ёсць вялікі раманіст. Але ёсць адчуванне, што сёння вельмі не хапае Мележа. Пісьменніка такога ж узроўню, які б не на камерным узроўні, а на ўсёнародным, калі хочаце, здолелі пранікнуць у сутнасць падзей, якія сёння ўплываюць на лёс усяго народа. У «людзей на балодзе» мяняюцца вонкавыя падзеі, але ці мяняюцца (і які) самі людзі? Чаго ім не стае, каб канчаткова зразумець, дзеяга чаго ім патрэбна іх змяніць, і што з ёй рабіць?

Мележу сёлета спынілася б 90 гадоў. Шмат вады ўцёкло з таго часу, калі ствараліся яго зяпая пра Беларусь. Яна не была створана канчаткова. Магчыма гэта і дало мне падставу зазірнуць у магчымы працяг — аж да сённяшніх дзён. Працяг планаваў сам аўтар.

Каб зразумець, якая насамрэч спадчына Івана Мележа, як ён даражыў сваім словам і часам, я накіравалася ў **Беларускі дзяржаўны архіў-музей літаратуры і мастацтва. Дырэктар Ганна ЗАПАРТЫКА** паказвае вопіс усіх дакументаў, сярэд якіх шмат з паметкай «асабліва каштоўныя» і тлумачыць:

— Ён працаваў усяго 55 гадоў. Быў пісьменнікам і актыўным грамадскім дзеячам. Але для яго творчасць была асноўным заняткам у жыцці. Спасцігнуць яго творчую лабараторыю — абавязак будучыні. Гэта справа не аднаго даследчыка, не адзін год ці нават дзесяцігоддзе спатрэбіцца, каб наблізіцца да поўнага разумення вынікаў яго тытанічнай працы.

Я лічу, што да Мележа вернуцца. Была эпоха, быў час, калі Мележа больш чыталі, чым цяпер, ведалі больш, ён быў жаданым гасцем на многіх афіцыйных і неафіцыйных мерапрыемствах. Чытаў, магчыма, у пэўнай ступені начытаўся Мележа: яго творы ўвабілі ў школьныя і ўніверсітэцкія праграмы. Мележа зразумелі і ацанілі: ён пісаў, супадаючы з падзеямі і з часам. Але эпоха Мележа як пісьменніка не пройдзе, таму што ён пісаў пра народ у часе...

— **Калі меркаваць па менталітэце беларусаў, напэўна, эпоха Мележа ніколі не пройдзе...**

— Час прайшоў, а людзі будуць любіць Ганну і Васіля, вёску, мясціны, наша Палессе — зямлю з яе каларытам, з народнымі павер'ямі, сакавітай мовай. Ён — пісьменнік на вякі.

Архівісты імкнуліся да стварэння сістэмы вопісу, якая дала б магчымасць даследчыку зарыентавацца ў моры дакументаў. Калі гартача вопіс, то ў агульным раздзеле «Рукапісы Мележа» першае месца займаюць яго раманы, у прыватнасці «Мінскі напрамак» у многіх варыянтах. Раман месці вядомы, чым яго «Палеская хроніка», аднак аўтар аддаў шмат творчых высілках дзеля таго, каб гэты раман выйшаў — яго архіў гэта адлюстроўвае. Захаваўся сведчанні таго, як перакладаў гэты раман на рускую мову. Цэлы раздзел у вопісе, які называецца «Пераклады Мележа», але, па сутнасці, ў гэтым раздзеле аднаго раману у яго аўтарскім перакладзе, які пасля выйшаў у «Советском писателе» ў 73-м годзе.

А ёсць пераклады «Палескай хронікі», напрыклад, на літоўскую мову, на рускую мову, на ўзбекскую, на ўкраінскую, зробленыя вядомымі перакладчыкамі.

— **Гэта ўсё-такі галоўны твор пісьменніка. Напэўна, найбольш важкі і ў архіве?**

— 46 адзінак захоўваюцца вопісу толькі «Палескай хронікі». У сярэднім на 70 лістоў кожны. Цяжка ўявіць, не пабачышы... Вялікае месца ў раздзеле «Рукапісы» займаюць менавіта дакументы, якія тычацца «Палескай хронікі»: «Людзі на балодзе», «Плоды навальніцы», «Завэі, снежань». Многія раздзелы, чарнавыя аўтографы — усё гэта захаваўся ў пісьменніцкім кабінэце, у яго сям'і, а пасля яго смерці перададзена ў архіў-музей удавой І. Мележа Лідзіі Якаўлеўнай Пятровай. Цікава, што тут ёсць раздзелы «Хронікі», якія рыхтаваліся і выдаваліся пасля смерці пісьменніка. Дата 1976 г. стаіць на многіх рукапісах, у тым ліку на «Завэі, снежань», але апошняя частка выходзіла ўсё без яго... У архіўным вопісе можна ўбачыць, што гэтая частка мела некалькі варыянтаў назваў: «Жыццё на пераломе», «Клопаты ў снежні». Гэтыя варыянты паўтараюцца з загаловак у заглавак. Магчыма,

сам Іван Паўлавіч так і не вызначыўся з назвай...

Ёсць асобныя главы гэтага рамана пад назвай «Вечары», «Пачатак дня», «Час спадзяванняў». Мажліва, пры падрыхтоўцы да выдання ў 78-м годзе, гэта было ўлічана. Але гэта асобная тэма для даследчыка. Была ў пісьменніка задума працягу «Палескай хронікі». Захаваўся рукапісы незавяршанага рамана пад назвай «Час спадзяванняў» з гэтага цыкла.

— **Ці ёсць сведчанне таго, што яго правілі (бо спісваю жа палітычны падзеі)? Ці ён сам рабіў праўкі, разумеючы, што могуць быць праблемы ў выдавецтве?**

— Сёння трэба больш уважліва кожны з варыянтаў твора аналізаваць. Чаму іх так многа? Ці гэта сведчыць толькі пра аўтарскае жаданне адшліфаваць твор, ці ёсць уздзяенне цензуры? Вядома, самыя першыя варыянты правак — гэта хутчэй за ўсё чыста аўтарскае, калі ён сам даводзіў твор да дасканаласці. Але трэба паглядзець машынапіс, расклейку, тэя варыянты, якія адрацоўваліся ў выдавецтве, дзе знешнія сілы маглі ўплываць на канчатковы вынік. Магчыма, там могуць быць і купюры, і рэдактарскія праўкі, заўвагі. Але гэтыя працы для даследчыкаў.

— **Калі Мележ задумаў эпапею, то, напэўна, яшчэ некалькі тамоў планавалася?**

— Каб Бог даў яму доўгае жыццё, то «Палескую хроніку» мы бачылі б большай — на тое ж «хроніка». Мажліва, яна б дайшла да 60-70-х гадоў мінулага стагоддзя. Задуму былі не на адзін раман. Документу сведчаць, што былі такія варыянты: «Праўда вясны», «Сакавічы ручаі», «Вясновае поле». Гэта раздзелы, варыянты назваў яго наступнага рамана цыкла «Палеская хроніка».

Цікава, што перапіска Мележа прыдкрывае таямніцу, адкуль яго пісьменніцкая дакладнасць і праўда ў «Палескай хроніцы». Вельмі цікавыя ў гэтым плане лісты яго бацькі Паўла Фёдаравіча Мележа. Захаваўся 7 лістоў на 15 старонках, напісаных з 44-га па 51-шы год. Па сутнасці, гэтыя лісты даюць падставу думаць, што многія эпизоды «Палескай хронікі» вельмі дэталёва кансультываў бацька. Мележ маладым пайшоў вучыцца, потым вайна. Быў вялікі пералынак, жыццё ў адрыве ад вёскі і нават радзімы. А пасля вайны пачалася зусім іншая жыццё. Каб перадаць у раманах многія дэталі і нават сюжэты, што прыходзіць выключна праз жыццёвы вопыт, праз пражытае і перажытае ў той час і ў тых умовах, патрэбна была падказка таго, хто сам усё прайшоў і зведзеў. Такім чалавекам быў бацька. Іван Паўлавіч у лістах задаваў пытанні, а бацька яму падрабязна ўсё расказваў: як называліся рэчы, які адбываліся сельскагаспадарчыя працы, тлумачыў тэхналогію і многае іншае. Гэта ўсё можна прачытаць у лістах.

І. Мележ з бацькам.

Можна, не ўсе яны захаваўся, але нават па гэтых 15 старонках становіцца зразумелым, што галоўным кансультантам Мележа быў яго бацька. Гэта вельмі цёплы, ад гэтага вее цёплайшай, жыццёвай праўдай. Як бачым, у пісьменніка быў вельмі адказны, шчыры і вопытны кансультант. Адчуваецца, што ён з вялікім захапленнем гэта рабіў для сына.

Вельмі цікава перапіска Івана Мележа. Яму пісалі Аляксей Адамовіч, Вячаслаў Адамчык, Янка Брыль, Вісарыён Горбук, які жыў у Пцігэрску, Еўдзія Лось, Ларыса Александроўская... Вельмі вялікая сямейная перапіска. Многа лістоў самага Мележа да жонкі Лідзіі Якаўлеўнай — ад 45-га да 74-га года. Многа ў архіве сямейных здымкаў. А таксама фота з самых розных мерапрыемстваў, сустрэч, у тым ліку з вядомымі нашымі пісьменнікамі: Янкам Брылем, Іванам Шамякіным, Андрэем Макаёнкам, Міколам Аўрамчыкам, а таксама з Пятром Машарэвым. Ёсць і сяброўскія шаржы на Мележа.

— **Ён належыць да пакалення творцаў, на светаадчуванне якіх моцна паўплывала вайна. Ці не яна абудзіла Мележа-творцу?**

— Напачатку ён спрабаваў сябе і як паэт. Самыя першыя яго вершы датуюцца з 38-га па 43-ці год: «Багдановіч», «Жураўлі», «Над ракою». Самы ранні асабісты дакумент І. Мележа, які захоўваецца ў архіве-музеі, — пасведчанне маладшага палітрука палітпраўлення дзюедай арміі, якое выдадзена 8 мая 1942 года. У войска быў прызваны ў 1939 г. з Інстытута гісторыі, філасофіі і літаратуры ў Маскве (п. л. перавёўся ў БДУ). Ваяваў, быў паранены. У 1944 годзе апавадданы Івана Мележа «Сустрэча ў шпіталі» і «Апошняя аперацыя» былі надрукаваныя ў «Звяздзе». Газета прычынілася да самых першых крокаў у творчасці пісьменніка. Апавадданы «У завіруху», якое пасля дало назву зборніку, напісана ў 1942-44 годзе, надрукавана ў часопісе «Беларусь» у 1945 годзе. Апавадданы Мележ пісаў актыўна. Апошнне з іх датавана 1972-м годам і апублікавана ў часопісе «Маладосць» у 1978 годзе.

У архіве захаваўся яго аповесці ад самых першых, але іх няшмат. Па сутнасці, вельмі хутка Іван Паўлавіч пачаў працаваць над вайннымі раманами «Мінскі напрамак», і аповесці адышлі на другі план. Іван Паўлавіч актыўна займаўся драматургіяй, пісаў пьесы, і многія з іх ставіліся.

— **Мележа як драматурга зараз бадзі што не ведаюць.**

— Але варта было б. У яго былі спробы пісаць сцэнарыі да фільмаў. Яму такія заказы наступалі — у дакументах гэта адлюстравалася. І ўсё-такі «Пакуль вы маладыя» — п'еса вядомага. У асноўным, п'есы Мележа ставіліся ў тэатры Янкі Купалы. Быў і спектакль «Людзі на балодзе» з Ліліяй Давідовіч і Генадзем Гарбукам у галоўных ролях. Сёння варта было б вярнуцца да яго драматургіі, пераасэнсаваць яе, у тым жа Гомельскім тэатры, магчыма, вяртанне Мележа-драматурга было б цікавым. Пьесы яго цікавыя і таленавітыя: «Пакуль вы маладыя», «У новым доме», «Дні нараджэння», «Старэйшы брат». Добра ўсё захаваўся, ёсць накідаў, планы да некаторых п'ес.

Ёсць многа артыкулаў Мележа на самыя розныя тэмы: да юбілеяў многіх пісьменнікаў і проста пра беларускую літаратуру, а таксама прысвечаныя творчасці рускіх пісьменнікаў — Георгію Маркаву і Міхалі Шолохава. Ёсць успаміны пра пісьменнікаў — напрыклад, прывесчаныя Кузьме Чорнаму пад назвай «Чулае сэрца». Творчасць К. Чорнага хатніла Мележа напрыканцы 40-х гадоў на напісанне дысертацыі, ёсць нават некалькі варыянтаў яе. Ён даследаваў раманы К. Чорнага. Адзін з варыянтаў назвы гучыць так: «Праблемы стварэння рамана ў беларускай савецкай літаратуры». У яго быў патэнцыял даследчыка. Але творчасць паглынула Мележа.

Архіў Мележа — гэта, акрамя дакументаў, якія сведчаць пра стварэнне буйных твораў, яшчэ і мноства нататак, артыкулаў, якімі ён адгукаўся на падзеі ў культурным, літаратурным жыцці. Пісаў і рэцэнзіі — напрыклад, на творы Міколы Лупскава, Івана Грамовіча, Вячаслава Адамчыка. Як чалавеча вядомага, яго запрашалі на самыя розныя канферэнцыі, сустрэчы, сімпозіумы. Ён мусіў прысутнічаць і выступаць на афіцыйных мерапрыемствах, для якіх дакладна пісаў сам. І іх многа. Можна ўявіць, колькі гэтыя справы забіралі ў пісьменніка такога дарагага часу. Успаміны, інтэрв'ю і дыялогі займаюць многа старонак у яго архіве. Ёсць дзённікі і запісныя кніжкі, блакноты з яго запісамі. Дакументы службовага, літаратурнага, грамадскага дзейнасці, яго дагаворы з кінастудыяй, з выдавецтвамі, у тым ліку з замежнымі, перапіска, дакументы дэлегацкай дзейнасці. Ён сумленна ставіўся да кожнага звароту, да кожнай заявы, каб выканаць патрабаваны сваіх выбаршчыкаў, Вялікі раздзел матэрыялаў ад святкавання юбілеяў Мележа. Вырэзкі з газет, матэрыялы, паштоўкі ў сувязі з яго юбілеямі, узнагароды — напрыклад, Дзяржаўнай і Ленінскай прэміямі. Шмат матэрыялаў пра яго.

Я думаю, што ў Івана Паўлавіча ў доме былі добрыя архівы, якія кожны дзень, што выходзіць з-пад яго рук або былі звязаны з яго жыццём, біяграфіяй, творчасцю, старанна захоўвалі. Трэба аддаць належнае яго сям'і — жонцы і дачкам. Архіў Мележа назівае добра і поўна захаваўся. Для нас гэта з'ява ўнікальная. Архіўны фонд Івана Мележа — гэта з'ява культурная, з'ява нацыянальная. Гэтак, як і яго творчасць. Таму што тут мы можам спасцігаць усё: і біяграфію, і грамадскую дзейнасць, і творчую лабараторыю.

Спадзяюся, знойдуцца даследчыкі, якія захочуць пераасэнсаваць творчасць Мележа на сучасным этапе. Кожнаму новаму пакаленню трэба спасцігаць усё эпохі і літаратуру, якая іх адлюстроўвала. Кожнай новай эпозе за ўсё папярэдняе трываць адказ.

Ларыса ЦІМОШЫК.

У Доме культуры вёскі Тонеж Лельчыцкага раёна створаны пакой-музей у гонар слаўтага Беларусі, кіраўніка Нацыянальнага народнага хору Беларусі імя Цітовіча Міхаса Дры-

Новая хваля-2011

«Калі ўжо на «Новай хвалі» перамогуць беларусы?»

Заяўкі на ўдзел у конкурсе беларусы могуць падаваць да 10 сакавіка

— Для мяне гэта здзіўна. Нашы славянскія краіны заўсёды вылучаліся добрым вакалам, але ўжо які год дастаткова цяжка мы знаходзім канкурсантаў, — прызнаеца генеральны дырэктар міжнародных конкурсаў маладых выканаўцаў папулярнай музыкі «Новая хваля» і «Дзіцячая Новая хваля» Аляксандр Румянцаў. — Прычым не толькі ў нас, але і ў Расіі. У музыцы зараз крызіс жанру — добрых выканаўцаў няма. І знайсці іх закліканы наш конкурс.

Прыём заявак на конкурсы «Новая хваля» і «Дзіцячая Новая хваля» ў Беларусі падоўжаюцца да 10 сакавіка. Арганізатары тлумачаць гэта вялікай актыўнасцю выканаўцаў. Але не выключна, што на такі крок пайшлі, каб згладзіць некаторыя няўзгадкі — напрыклад, спецыяльнага адбору ў рэгіёнах Беларусі (а ён планавалася) сёлета не будзе.

— У гэтым годзе мы не паедзем у рэгіёны, бо проста не паспяваем, — зазначае Румянцаў. — Спідзяжым, у нас атрымаецца гэта зрабіць у наступным годзе. На сёння сітуацыя такая: пішам сцэнарыі, шукаем канкурсантаў і вельмі спадзяемся, што сёлета з Беларусі будзе дастойны канкурсант. Час ужо і беларусам выйграваць на конкурсе.

— Як мінімум 120 заявак ад беларусаў сёлета ўжо ёсць, — рэзюме арганізатар «Новай хвалі» ў Беларусі Аляксей ВАГАНУ. — Але штодня атрымліваем усё новае і новае заяўкі, таму і прынілі рашэнне працягнуць іх прыём да 10 сакавіка.

І старым, і маладым Фінал нацыянальнага адборачнага тура дзіцячай «Новай хвалі» пройдзе 31 сакавіка. Шоу адбудзецца ў Белдзяржцырку. У межах конкурсу чакаецца акцыя «Новая хваля — дзесяці» — у якасці гледачоў арганізатары плануюць запрасіць дзесяць сацыяльна ўстаюч і надобранадзейных сем'яў.

Нацыянальны адбор на дарослы конкурс «Новая хваля» фінішуе першага сакавіка. У гэты дзень у Палацы спорту адбудзецца заключны гала-канцэрт пераможцаў з удзелам зорак эстрады і шоу-бізнесу. У прыватнасці, чакаецца выступленне Сафіі Ратару, Аляксандра Сярова, Ношы, гурт «BIA-ГРП», «Velvet» і інш.

Як паабяцаў Аляксандр Румянцаў, на фінальны канцэрт будуць запрошаныя ўсе ўдзельніцы «Новай хвалі» ад Беларусі — як дарослага, так і дзіцячага конкурсу. Усе канцэрты будзе трансляваць Белтэледадзьякампања.

Юбілей збярэ газцей

Дарослы конкурс «Новай хвалі» адзначаць сёлета 10 гадоў. Як запэўнілі арганізатары, у сувязі з гэтым газцей і ўдзельнікаў конкурсу-2011 чакае шмат пры-

емных сюрпрызаў — ад афармлення сцэны да сваёй юрмальскай «калі зорак».

— На фінальны канцэрт мы пастараемся сабраць усіх б'юль пераможцаў конкурсу на адной сцэне, — распавядае Аляксандр Румянцаў. — А перад канцэртным залам «Дзітарты» будзе закладзена 10 зорак — як сімвал 10 новых «хвалей». Кожная зорка — з іменамі ўсіх тых, хто прыміў удзел у гэтым конкурсе за ўсе гады яго існавання. На сваю задуму мы ўжо атрымалі дазвол у мэра Юрмалы.

Паводле слоў Аляксандра Румянцава, не забудуцца і Юрмале і пра Дзень нараджэння «Славянскага базара». Плануецца, што адзін з конкурсных дзён будзе прысвечаны фестывалю ў Віцебску.

Дзіцячы варыянт «Новай хвалі» працягне супрацоўніцтва з дзіцячым варыянтам конкурсу песні ў Сан-Рэма: юны пераможца з Італіі будзе ўдзельнічаць у «Новай хвалі» ў Артку.

«Мы адкрываем артыста, «Еўрабачанне» адкрывае песню»

Асноўная задача «Новай хвалі» — не раскручваць выканаўцаў, для гэтага ёсць іншыя структуры. Наш конкурс — трамплін, — падкрэслівае генеральны дырэктар «Новай хвалі». — Да таго ж, конкурс — асобная гісторыя. Да яго трэба рытывацца. Можна лідэраваць ва ўсіх хіт-парадах, але праіграць у конкурсе, таму што нават сусветны хіт на гэта музычнае спаборніцтва можа не падзіць. І для тых, хто любіць параўноўваць нас з «Еўрабачаннем»: мы адкрываем артыста, «Еўрабачанне» адкрывае песню.

Міжнародны конкурс маладых выканаўцаў папулярнай музыкі «Новая хваля-2011» фінішуе ў Юрмале 1 жніўня. Прызавы фонд — 100 тысяч еўра, палову з гэтай сумы павязе дадому пераможца песнагана спаборніцтва.

Ці пашануе сёлета беларусам, невядома. Але, калі верыць Аляксандру Румянцаву, нашай перамогі ў Юрмале ўжо зачакаліся.

Ілья ЛАПАТО.

Крэатыўны тандэм «Кармэн» і «Шчаўкунок»

У Беларускай дзяржаўнай музычным акадэмічным тэатры прайшоў вечар балета: «Кармэн-сіота» Ж. Бізэ — Р. Шчаўніка і дывертэсмент з балета П. Чайкоўскага «Шчаўкунок». Паўторная прэм'ера адбудзецца 10 лютага.

На спалучэнне ў адным паказе такіх, здавалася б, неспалучальных твораў тэатр пайшоў свядома. Але да наступнага Новага года ў планах паставіць «Шчаўкунка» цалкам.

Варта адзначыць, што, нягледзячы на складанасці ў складзе трупы (вялікая нясцана новых таленавітых танцоўраў), Музычны тэатр упарта працуе і стварае новае. Вядома, дзякуючы новаму кіраўніцтву. У тым ліку галоўнаму балетмайстру, вучню Валянціна Елізаўева Уладзіміру Іванаву, які не шкадуе ні сілаў, ні часу для таго, каб перадаць сваё майстэрства маладым.

Менавіта Уладзімір Іванаву з'яўляецца балетмайстрам аднаўлення знакамітых у свеце балетаў «Кармэн-сіота» ў пастаноўцы Гедымінаса Таранды (харэаграфія Альберта Алонса) і «Шчаўкунка» (харэаграфія Васіля Вайноўскага).

— Балет — гэта усё ў суккупнасці, — лічыць Уладзімір ІВАНОВ. — І танцоры, і асвятленне, і гук, і дэкарацыі. Мы ўсё робім для таго, каб балет у нашым тэатры развіваўся і рос. Мы правялі вялізную чыстку спектакляў, аднаўляем дэкарацыі бадай што сваімі срэдкамі. І зараз нам не так сорамна за тое, што мы паказваем гледачку, як раней. Па сутнасці, Музычны тэатр мае такі ж рэпертуар, што і Вялікі тэатр. Але тэхнічныя магчымасці ў нас значна менш, у пэўным сэнсе мы крэйва абдзеленыя. Бо ўсе вяршы (у выглядзе найлепшых танцоўраў і салістаў) дастаюцца Операму тэатру. Але мы стараемся шмат працаваць з маладымі, ствараць сваю канкурэнтназдольную школу. Шмат у чым мы ідзем на рызык, даючы маладым танчэцкія сольныя партыі. Часу на падрыхтоўку не хапае. Вось, напрыклад, лічыцца, што балеты «Кармэн-сіота» і «Шчаўкунок» мы аднаўляем, таму ў паперах і часу на іх вылучаецца менш. Ну, але што рабіць... Працуем, як ёсць.

Ролу Кармэн у аднаўненні балета «Кармэн-сіота» будзе выконваць балерына Волга Лядская, якая працуе ў Музычным тэатры ўжо 18 гадоў. Яна родная сястра Рыгора Крукоўскага, аднаго з вядучых танцоўраў тэатра, які салераваў у балета «Мефіста» на музыку У. Л. Кандрусевіча. Рыгор разам з жонкай Ірынай, таксама танцоркай, збіраюцца сыходзіць з тэатра — іх запрасілі працаваць за мяжу. Вось чаму яшчэ прыцягнэне малады — вельмі важны пункт у працы Музычнага тэатра. Пра гэта гаворыць і Волга ЛЯДСКАЯ.

— Тое, што сёння ў нас засталася ад трупы, захаваўся выключна дзякуючы Ніне Дзьячынцы, выдатнаму майстру і моцнай асобе. Нам сёння неабходна вучыць маладзё, настройваць іх патрыятычна ў дачыненні да тэатра. Бо ў Музычным прыходзіць, які правіла, тыя, каго не ўзялі ў Оперы. Так было і са мной. І маладыя часта адчуваюць нейкую кривду, расчараванне, бо нашаму тэатру абсалютна несправядліва стварылі рэпутацыю другасортнага, другога пасля Операга. Сёння мы робім усё для таго, каб гэта выправіць.

Волга ЧАЙКОўСКАЯ.

1. У бальнічным пакойчыку на чатыры ложка

яна была самая старэйшая. Назвалася суседка: Пятроўна. Ну, калі ты Пятроўна ды яшчэ і бабулька — тут і ў пашпарт глядзець не трэба — то і павага з боку маладзейшых. Калі што падаць ці паўтарыць недачувае — няма пытаньняў. Суседкі тут як тут. Пра сваё няшмат расказвала да пары да часу Пятроўна, а потым неак разгаварылася... І воль што пачулі ад яе жанчыны...

— Гэта ж удзілка і з дому. Схавалася ў бальніцы. Дачка ў мяне, Верка, жыве на Сахаліне. Даўно з'ехаўла, яшчэ пры савецкай уладзе. Чатырох дзяцей выгадавала там, унукі пайшлі... І воль яны, унукі, прыехалі да мяне ў гошці. Амаль усе. Ніколі, кажуць, не былі на радзіме маці, прымай, бабуня. Я, вядома, спярша абрадавалася, а пазней і захаплялася: як жа я тую араву пракамулю? У іх жа апетыт — уго! А што ў сабе пернію купіць змагу? Тут хоць бы сабе халіпа, а яны ўплываюць за абедзве шакаці, толькі падавай. Сасіску я адну, яны — па дзве, а то і па тры. Не паспяваю гатаваць ежу. Дык я во і ўцякла... А няхай там як хочунці... Хоце іх зваў?... Зваліліся на маю галаву...

Жанчыны пераглынуліся паміж сабой: гэта яна што — сур'ёзна гамоніць ці мо жартуе? Быццам бы сур'ёзна. Адна з іх заўважыла: — Дык як жа ж можна ўцячы ад унукіў? Гэта ж — унукі... Свае крывічкіна...

— А так! Цыцка і ў ісь. Хоце іх зваў? Ды я ўно і Верку ў твар асабіла не помню. Адзін раз прыязджала, калі яшчэ можна было, калі білеты таньня былі. Забылася, якая з твару яна. А цяпер узяць: знайшлі ж грошы на дарогу унукі, а свет нбліжэй, то могуць знайсці і сабе на ежу. А то і рассядуцца за сталом, і чакаюць, каб я іх накаर्मлю. Не, каб узяць ды ў краму збегіць самі... Уцякла, жанчынкі. Адных пакінула. Два хлопцы і дзеўка. Ладныя ўжо. Жанікі і нввста.

У палаче вісела цыбыня. Мусяць, кожная з жанчын думала, які бы паступіла яна, калі б да яе прыехалі ў гошці ўнукі. Ды яшчэ з Сахаліна. А Пятроўна грэла перак і шчаслівым вачыма глядзела на суседка: а што, скажэце, я няпрывільна зрабіла?

Цыцкыня ў палаче вісела і далей...

2. Вёска. Хоць да абласнога цэнтра ад яе больш за сотню кіламетраў, ад

ВНИМАНИЮ РУКОВОДИТЕЛЕЙ ОРГАНИЗАЦИЙ

В соответствии с Положением о порядке разработки и выполнения научно-технических программ, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 31 августа 2005 года № 961, ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ ПО НАУКЕ И ТЕХНОЛОГИЯМ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ (ДАЛЕЕ ГКНТ) СОВМЕСТНО С ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ЗАКАЗЧИКАМИ

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ КОНКУРС НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ ПРОЕКТОВ ЗАДАНИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫХ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ И РЕГИОНАЛЬНЫХ ПРОГРАММ,

включенных в Перечни государственных научно-технических и региональных программ на 2011-2015 годы и на период до 2020 года, утвержденные постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 1 февраля 2011 года №116.

Предложения следует направлять головным организациям-исполнителям программ. Материалы оформляются по установленным ГКНТ формам, которые можно получить у головных организаций-исполнителей программ или в ГКНТ (почтовые адреса и телефоны для справок указаны ниже по каждой программе в отдельности).

Проекты заданий должны быть представлены в четырех отдельно прошитых экземплярах.

Направленные на конкурс материалы не возвращаются. Материалы принимаются до 21 февраля текущего года.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Энергетика – 2015», 2011–2015 годы.
Государственный заказчик – Министерство энергетики, ул. К. Маркса, 14, 220030, г. Минск, тел.: 218-21-92, 218-21-67, e-mail: zan@min.energo.by

Головная организация-исполнитель программы – государственное научное учреждение «Институт тепло- и массообмена имени А.В. Лыкова Национальной академии наук Беларуси», ул. П. Бровка, 15, 220072, г. Минск, тел.: 284-27-75, 284-21-36, факс: 292-25-13, e-mail: igur@hmti.ac.by

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Химические технологии и производства», 2011–2015 годы.

Подпрограмма «Малотоннажная химия»
Государственный заказчик подпрограммы – Министерство образования, ул. Советская, 9, г. Минск, 220010, тел.: (017) 227-47-36, факс: (017) 200-84-83.

Головная организация-исполнитель подпрограммы – учреждение Белорусского государственного университета «Научно-исследовательский институт физико-химических проблем», ул. Ленинградская, 14, 220030, г. Минск, тел.: 209-53-04, e-mail: lch@tut.by

Подпрограмма «Химические технологии и техника»

Государственный заказчик подпрограммы – концерн «Белнефтехим», пр. Дзержинского, 73, 220116, г. Минск, тел.: 271-79-01, тел./факс: 271-97-00

Головная организация-исполнитель подпрограммы – открытое акционерное общество «Белгорхимпром», пр. Машерова, 17, 220029, г. Минск, тел.: (017) 334-69-92, факс: +375 (017) 334-70-25.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Промышленные биотехнологии», 2011–2015 годы.

Подпрограмма «Биопрепараты и технологии для обеспечения продовольственной, энергетической и фармакологической независимости республики и охраны окружающей среды»

Государственный заказчик подпрограммы – Национальная академия наук Беларуси, пр-т Независимости, 66, 220072, г. Минск, тел.: 284-25-79, 284-04-75, факс: 284-04-75, e-mail: innovation@presidium.bas-net.by

Головная организация-исполнитель подпрограммы – государственное научное учреждение «Институт микробиологии Национальной академии наук Беларуси», ул. Купревича, 2, 220141, г. Минск, тел./факс: 267-47-66.

Подпрограмма «Биопрепараты и технологии для экологизации и повышения продуктивности сельскохозяйственного производства»

Государственный заказчик подпрограммы – Министерство сельского хозяйства и продовольствия, ул. Кирова, 15, 220030, г. Минск, тел.: 227-37-51, факс: 227-42-96.

Головная организация-исполнитель подпрограммы – государственное научное учреждение «Институт микробиологии Национальной академии наук Беларуси», ул. Купревича, 2, 220141, г. Минск, тел./факс: 267-47-66.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Машиностроение», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик подпрограммы – Министерство промышленности, Министерство промышленности, пр-т Партизанский, 2, корп. 4, 220033, г. Минск, тел. 223-72-01, e-mail: untr@minprom.gov.by

Головная организация-исполнитель программы – государственное научное учреждение «Объединенный институт машиностроения», ул. Академическая, 12, 220032, г. Минск, тел./факс: 284-02-41, тел.: 210-07-47.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Технологии и оборудование машиностроения», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик подпрограммы – Министерство промышленности, Партизанский проспект, 2, корп. 4, 220033, Республика Беларусь, г. Минск, тел.: (8-017) 224-95-95, 223-72-01, факс: (8-017) 224-87-84, 289-18-35, e-mail: minprom4@minprom.gov.by

Головная организация-исполнитель программы – государственное научное учреждение «Физико-технический институт Национальной академии наук Беларуси», ул. Купревича, 10, 220141, г. Минск, тел.: + 375 17 263-76-93, 284-07-46.

Подпрограмма «Станки и инструмент»

Головная организация-исполнитель подпрограммы – проектное республиканское унитарное предприятие «ИНСТИТУТ БЕЛОРГСТАНКИН-ПРОМ», 220038, г. Минск, ул. Долгобродская, 16, тел.: 294-55-62, тел./факс 294-54-11, e-mail: info@belstanki.by, belstanki@tut.by

Подпрограмма «Оптическое станкостроение, технология оптико-механического производства»

Головная организация-исполнитель подпрограммы – государственное научное учреждение «Институт оптико-механического института Национальной академии наук Беларуси», ул. Купревича, 10, 220141, г. Минск, тел.: + 375 17 263-76-93, 284-07-46.

Подпрограмма «Приборы для науки»

Государственный заказчик подпрограммы – Национальная академия наук Беларуси, пр-т Независимости, 66, 220072, г. Минск, тел.: 284-25-79, 284-04-75, факс: 284-04-75, e-mail: innovation@presidium.bas-net.by

Головная организация-исполнитель программы – государственное научное учреждение «Институт физики им. Б.И. Степанова Национальной академии наук Беларуси», 220072, г. Минск, пр-т Независимости, 68, тел.: 284-04-44, факс: 284-08-79, e-mail: nata@dragon.bas-net.by

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Эталонные и научные приборы», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик подпрограммы – Государственный комитет по стандартизации, метрологии и сертификации, Старовиленский тракт, 93, 220053, г. Минск, тел.: (017) 233-52-13, факс: (017) 233-25-88.

Головная организация-исполнитель подпрограммы – республиканское унитарное предприятие «Белорусский государственный институт метрологии», Старовиленский тракт, 93, 220053, г. Минск, тел.: 233-55-01, факс: 288-09-38.

Подпрограмма «Приборы для науки»

Государственный заказчик подпрограммы – Национальная академия наук Беларуси, пр-т Независимости, 66, 220072, г. Минск, тел.: 284-25-79, 284-04-75, факс: 284-04-75, e-mail: innovation@presidium.bas-net.by

Головная организация-исполнитель программы – государственное научное учреждение «Институт физики им. Б.И. Степанова Национальной академии наук Беларуси», пр-т Независимости, 68, тел.: 284-17-55, факс: 284-08-79.

Подпрограмма «Научно-учебное оборудование»

Государственный заказчик подпрограммы – Министерство образования, ул. Советская, 9, г. Минск, 220010, тел.: (017) 227-47-36, факс: (017) 200-84-83.

Головная организация-исполнитель программы – Белгосуниверситет, пр-т Независимости, 4, 220030, г. Минск, тел./факс: 226-59-40.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Строительные конструкции, материалы и технологии», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик подпрограммы – Министерство архитектуры и строительства, ул. Мясникова, 39, 220048, г. Минск, тел.: 200-99-64, 227-19-34, факс: 200-74-24, e-mail: nig022@mas.by

Головная организация-исполнитель программы – государственное научное учреждение «Институт физико-химических проблем», ул. Ленинградская, 14, 220030, г. Минск, тел.: 226-51-41, факс: 226-46-96.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Новые материалы и технологии», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик подпрограммы – Министерская организация-исполнитель подпрограммы – государственное научное учреждение «Институт физико-химических проблем», ул. Ленинградская, 14, 220030, г. Минск, тел.: 226-51-41, факс: 226-46-96.

Подпрограмма «Радиоэлектронная аппаратура общепромышленного применения»

Государственный заказчик подпрограммы – Министерство промышленности, Партизанский проспект, 2, корп. 4, 220033, Республика Беларусь, г. Минск, тел.: (8-017) 224-95-95, 223-72-01, факс: (8-017) 224-87-84, 289-18-35, e-mail: minprom4@minprom.gov.by

Государственный заказчик подпрограммы – Государственный военно-промышленный комитет, пр-т Независимости, 115, 220114, г. Минск, тел.: (8-017) 280-91-00, факс: (8-017) 280-90-81, e-mail: gvprk@vprk.gov.by

Головная организация-исполнитель подпрограммы – открытое акционерное общество «МНПИ», ул. Я. Коласа, 73, 220113, г. Минск (8-017) 262-21-24, 262-24-56, факс: 262-55-49, e-mail: mnpipi@mnpipi.by

Подпрограмма «Бытовая и промышленная техника»

Государственный заказчик подпрограммы – Министерство промышленности, Партизанский проспект, 2, корп. 4, 220033, Республика Беларусь, г. Минск, тел.: (8-017) 224-95-95, 223-72-01, факс: (8-017) 224-87-84, 289-18-35, e-mail: minprom4@minprom.gov.by

Головная организация-исполнитель подпрограммы – открытое акционерное общество «Горизонт», ул. Красная, 7, корпус 25, 220029, г. Минск, тел.: (8-017) 284-84-10, 284-49-35, тел./факс: (8-017) 288-11-82, e-mail: ict@dtv.horizont.by

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Микроэлектроника», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик программы – Министерство промышленности, Партизанский проспект, 2, корп. 4, 220033, Республика Беларусь, г. Минск, тел.: (8-017) 224-95-95, 223-72-01, факс: (8-017) 224-87-84, 289-18-35, e-mail: minprom4@minprom.gov.by

Подпрограмма «Разработка лазерно-оптического и сборочного оборудования для радиотехнической и микроэлектронной отраслей экономики и технологий для организации его производства»

Головная организация-исполнитель подпрограммы – государственное научное производственное объединение «Планар», Партизанский проспект, 2, 220033, г. Минск, тел.: 223-77-20, тел./факс: 226-03-45.

Подпрограмма «Разработка микроэлектронной элементной базы для промышленной, бытовой и специальной техники на основе высокоэффективных, наукоемких интегральных технологий и организация серийного производства»

Головная организация-исполнитель подпрограммы – государственное научное производственное объединение «Планар», Партизанский проспект, 2, 220033, г. Минск, тел.: 223-77-20, тел./факс: 226-03-45.

Подпрограмма «Создание и освоение производства гаммы технологий и элементов летательных аппаратов, целевых нагрузок и БАК многофункционального назначения»

Государственный заказчик подпрограммы – Национальная академия наук Беларуси, пр-т Независимости, 66, 220072, г. Минск, тел.: 284-25-79, 284-04-75, факс: 284-04-75, e-mail: innovation@presidium.bas-net.by

Головная организация-исполнитель программы – государственное научное учреждение «Интеграл», ул. Казинца, 121а, 220108, г. Минск, тел./факс: 278-53-19, 212-24-61, тел.: 212-69-16.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Оптики», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик программы – Национальная академия наук Беларуси, пр-т Независимости, 66, 220072, г. Минск, тел.: 284-25-79, 284-04-75, факс: 284-04-75, e-mail: innovation@presidium.bas-net.by

Головная организация-исполнитель программы – государственное научное учреждение «Институт физики им. Б.И. Степанова Национальной академии наук Беларуси», 220072, г. Минск, пр-т Независимости, 68, тел.: 284-04-44, факс: 284-08-79, e-mail: nata@dragon.bas-net.by

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Эталонные и научные приборы», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик подпрограммы – Государственный комитет по стандартизации, метрологии и сертификации, Старовиленский тракт, 93, 220053, г. Минск, тел.: (017) 233-52-13, факс: (017) 233-25-88.

Головная организация-исполнитель подпрограммы – республиканское унитарное предприятие «Белорусский государственный институт метрологии», Старовиленский тракт, 93, 220053, г. Минск, тел.: 233-55-01, факс: 288-09-38.

Подпрограмма «Приборы для науки»

Государственный заказчик подпрограммы – Национальная академия наук Беларуси, пр-т Независимости, 66, 220072, г. Минск, тел.: 284-25-79, 284-04-75, факс: 284-04-75, e-mail: innovation@presidium.bas-net.by

Головная организация-исполнитель программы – государственное научное учреждение «Институт физики им. Б.И. Степанова Национальной академии наук Беларуси», пр-т Независимости, 68, тел.: 284-17-55, факс: 284-08-79.

Подпрограмма «Аминокислоты»

Головная организация-исполнитель подпрограммы – государственное научное учреждение «Институт физико-органической химии Национальной академии наук Беларуси», ул. Сурганова, 6, 220012, г. Минск, тел./факс: 284-21-50, 284-21-45, 284-21-46, факс: 284-21-75, e-mail: ewlad@newman.bas-net.by

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Защита информации-2», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик программы – Оперативно-аналитический центр при Президенте Республики Беларусь, ул. Кальварийская, 17, 220004, г. Минск, тел.: 203-59-67.

Головная организация-исполнитель программы – научно-производственное республиканское унитарное предприятие «Научно-исследовательский институт технической защиты информации», ул. Первомайская, 26, 220088, г. Минск, к. 2 тел.: 294-01-71, факс: 285-31-86, e-mail: info@niitzi.by

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Информационные технологии», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик программы – Национальная академия наук Беларуси, пр-т Независимости, 66, 220072, г. Минск, тел.: 284-25-79, 284-04-75, факс: 284-04-75, e-mail: innovation@presidium.bas-net.by

Головная организация-исполнитель программы – государственное научное учреждение «Объединенный институт проблем информатики Национальной академии наук Беларуси», ул. Сурганова, 6, 220012, г. Минск, тел.: 284-21-50, 284-21-45, 284-21-46, факс: 284-21-75, e-mail: ewlad@newman.bas-net.by

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Фармацевтические субстанции и лекарственные средства», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик программы – концерн «Белбиофарм», пр-т Машерова, 17, 220029, г. Минск, тел.: 293-40-98, факс: 335-43-85.

Подпрограмма «Сердце и сосуды»

Головная организация-исполнитель подпрограммы – государственное научное учреждение «Институт физико-органической химии Национальной академии наук Беларуси», ул. Сурганова, 6, 220012, г. Минск, тел./факс: 284-21-50, 284-21-45, 284-21-46, факс: 284-21-75.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Фармацевтические субстанции и лекарственные средства», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик программы – концерн «Белбиофарм», пр-т Машерова, 17, 220029, г. Минск, тел.: 293-40-98, факс: 335-43-85.

Подпрограмма «Аминокислоты»

Головная организация-исполнитель подпрограммы – государственное научное учреждение «Институт физико-органической химии Национальной академии наук Беларуси», ул. Сурганова, 6, 220012, г. Минск, тел./факс: 284-21-50, 284-21-45, 284-21-46, факс: 284-21-75.

Подпрограмма «Лекарственные средства»

Головная организация-исполнитель подпрограммы – государственное научное учреждение «Институт физико-органической химии Национальной академии наук Беларуси», ул. Сурганова, 6, 220012, г. Минск, тел./факс: 284-21-50, 284-21-45, 284-21-46, факс: 284-21-75.

Государственный заказчик программы – Национальная академия наук Беларуси, пр-т Независимости, 66, 220072, г. Минск, тел.: 284-25-79, 284-04-75, факс: 284-04-75, e-mail: innovation@presidium.bas-net.by

Головная организация-исполнитель программы – государственное научное учреждение «Объединенный институт проблем информатики Национальной академии наук Беларуси», ул. Сурганова, 6, 220012, г. Минск, тел.: 284-21-50, 284-21-45, 284-21-46, факс: 284-21-75, e-mail: ewlad@newman.bas-net.by

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «CALS-ERP-технологии», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик программы – Министерство промышленности, пр-т Партизанский, 2, корп. 4, 220033, г. Минск, тел.: 223-72-01, e-mail: info@minprom.gov.by

Головная организация-исполнитель программы – государственное научное учреждение «Объединенный институт проблем информатики Национальной академии наук Беларуси», ул. Сурганова, 6, 220012, г. Минск, тел./факс: (375 17) 284-21-75, 284-19-62, e-mail: lab115@newman.bas-net.by

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «БАК и технологии», 2011–2015 годы.

Государственные заказчики программы – Министерство природных ресурсов и охраны окружающей среды, Национальная академия наук Беларуси, пр-т Независимости, 66, 220072, г. Минск, тел.: 284-25-79, 284-04-75, факс: 284-04-75, e-mail: innovation@presidium.bas-net.by

Головные организации-исполнители программы – республиканское унитарное предприятие «Белорусский научно-исследовательский центр «Экология», ул. Якубова, 76, 220095, г. Минск, тел.: 247-57-67, факс: 247-56-85, государственное научное учреждение «Институт природопользования Национальной академии наук Беларуси», ул. Скорины, 10, 220114, г. Минск, тел.: 267-26-32, тел./факс: 284-28-30.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Природные ресурсы и окружающая среда», 2011–2015 годы.

Государственные заказчики программы – Министерство лесного хозяйства, ул. Мясникова, 39, 220048, г. Минск, тел.: (8-017) 200-46-01, (8-017) 200-04-53, тел./факс: (8-017) 200-44-97.

Головные организации-исполнители программы – республиканское унитарное предприятие «Белорусский научно-исследовательский центр «Экология», ул. Якубова, 76, 220095, г. Минск, тел.: 247-57-67, факс: 247-56-85, государственное научное учреждение «Институт природопользования Национальной академии наук Беларуси», ул. Скорины, 10, 220114, г. Минск, тел.: 267-26-32, тел./факс: 284-28-30.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Леса Беларуси – продуктивность, устойчивость, эффективное использование», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик программы – Министерство лесного хозяйства, ул. Мясникова, 39, 220048, г. Минск, тел.: (8-017) 200-46-01, (8-017) 200-04-53, тел./факс: (8-017) 200-44-97.

Головные организации-исполнители программы – республиканское унитарное предприятие «Белорусский научно-исследовательский центр «Экология», ул. Якубова, 76, 220095, г. Минск, тел.: 247-57-67, факс: 247-56-85, государственное научное учреждение «Институт природопользования Национальной академии наук Беларуси», ул. Скорины, 10, 220114, г. Минск, тел.: 267-26-32, тел./факс: 284-28-30.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Защита от чрезвычайных ситуаций», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик программы – Министерство чрезвычайных ситуаций, ул. Революционная, 5, 220050, г. Минск, тел.: 209-96-37, факс: 203-77-81.

Головная организация-исполнитель программы – учреждение образования «Белорусский государственный технологический университет», ул. Свердлова, 13а, 220006, г. Минск, тел.: (8-017) 226-14-32, тел./факс: (8-017) 227-56-20.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Защита от чрезвычайных ситуаций», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик программы – Министерство чрезвычайных ситуаций, ул. Революционная, 5, 220050, г. Минск, тел.: 209-96-37, факс: 203-77-81.

Головная организация-исполнитель программы – учреждение образования «Белорусский государственный технологический университет», ул. Свердлова, 13а, 220006, г. Минск, тел.: (8-017) 226-14-32, тел./факс: (8-017) 227-56-20.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА «Жилищно-коммунальное хозяйство», 2011–2015 годы.

Государственный заказчик программы – Министерство жилищно-коммунального хозяйства, ул. Берсона, 16, 220030, г. Минск, тел.: 200-81-38.

Головная организация-исполнитель программы – научно-производственное республиканское унитарное предприятие «Жилкомунтехника», ул. Кальварийская, 25, 220079, г. Минск, тел.: 254-79-12, 204

